

"Εγχειρίδιο Καπετάνιου" SAILS Ασφαλής πηγή για το σχολείο

Safe & Autonomous Internet-based Learning Strategies

Αριθμός έργου:
2020-1-ES01-KA226-SCH-096060

<https://sails.deusto.es>

Αποποίηση ευθύνης: "Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ΠΊΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΈΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΉ	4
Σχετικά με το έργο «SAILS»	6
Προσέγγιση μετριάσμου κινδύνου	10
ΜΟΝΤΈΛΟ ΣΧΟΛΙΚΉΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΊΑΣ	12
Διάγνωση	14
Ανάλυση SWOT	15
Ψηφιακή Ωριμότητα	16
Ττραβήξτε ένα στιγμιότυπο με το SELFIE!	16
Εργαλείο TET-SAT	17
Λογισμικό και υλικό	17
Να καταγράψτε το λογισμικό !	17
eSafety Οδηγός για την ιδιωτικότητα	17
Να καταγράψτε το χρησιμοποιούμενο υλικό !	17
Ιδιοκτησία συσκευής	18
Εργαλεία Επικοινωνίας	19
Η πολιτική των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης	20
Ψηφιακή Εκπαίδευση	20
Στρατηγική και πολιτικές	22
SMARTER	24
Στρατηγική ψηφιακής ωριμότητας	26
Στρατηγική για την επιλογή του σωστού λογισμικού και υλικού	26
Στρατηγικές επικοινωνίας (Εσωτερικές, σχολείο, οικογένεια, μαθητής)	26
Η πολιτική των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης	27
Πολιτική διασφάλισης του δικαιώματος του παιδιού	27
Πολιτική προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων και του κυβερνοχώρου	28
Πολιτική διαχείρισης προβλημάτων	28
Εφαρμογή	29
Αξιολόγηση και βελτίωση	31
Γιατί να γίνεται η αξιολόγηση?	33

Νομοθετικό υπόβαθρο

35

Ευρωπαϊκή Ένωση

36

Γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων ("GDPR")

36

Διεθνές δίκαιο και πολιτική

37

Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού

37

Γενικό σχόλιο για την Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών

38

Έγγραφο προς συζήτηση του Ταμείου των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά ("UNICEF")

40

Πρόσφατες έρευνες για τα παιδιά στον ψηφιακό κόσμο

42

Παράρτημα

45

Παράρτημα Ι. Οι καλές πρακτικές

46

Έντυπο περιγραφής καλών πρακτικών για την εύρεση των καλών στοιχείων των πρακτικών

47

Βιβλιογραφία

50

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ως πρώτο βήμα για τη δημιουργία του παρόντος οδηγού, δημιουργήθηκε ένα μοντέλο σχολικής καινοτομίας το οποίο επικυρώθηκε από διευθυντές σχολείων από διάφορα μέρη της Ευρώπης. Αυτό αποτέλεσε τη βάση για τον τρέχοντα πόρο.

Πρόσφατη έρευνα αγοράς του ESHA δείχνει ότι τα σχολεία χρησιμοποιούν διαφορετικές στρατηγικές και έχουν διαφορετικές προσεγγίσεις στην ψηφιακή εκπαίδευση. Το κλείσιμο των σχολείων COVID-19 κατέστησε αναγκαίο για τους γονείς, τους εκπαιδευτικούς και τους διευθυντές των σχολείων να μάθουν να περιηγούνται από κοινού στην ψηφιακή πραγματικότητα. Ενώ οι εμπειρίες έκαναν τα εμπλεκόμενα μέρη να εκτιμήσουν τις δυνατότητες και τα οφέλη της χρήσης των ψηφιακών τεχνολογιών για τη μάθηση, υπάρχουν αρκετοί τομείς στους οποίους οι διευθυντές των σχολείων χρειάζονται υποστήριξη.

Σύμφωνα με γνωστά μοντέλα καινοτομίας (Kable 2009), υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μακροπρόθεσμης επίδρασης των καινοτομιών και της παρουσίας ενός σχεδίου στρατηγικής σε επίπεδο σχολείου. Δεδομένου ότι οι πρόσφατες καινοτομίες γεννήθηκαν από μια ανάγκη (τα σχολεία έκλεισαν), οι πιθανότητες είναι ότι χωρίς την παρουσία ενός στρατηγικού σχεδίου σε επίπεδο σχολείου, η ψηφιακή εκπαίδευση δεν θα έχει διαρκή συμβολή στην παιδαγωγική και διδακτική προσέγγιση.

Ο οδηγός «SAILS Safe» για τους διευθυντές σχολείων χρησιμοποιεί μια καινοτόμο προσέγγιση μείωσης των κινδύνων για να επιτρέψει στους διευθυντές σχολείων να εφαρμόσουν την ψηφιακή εκπαίδευση και να προστατεύσουν τους μαθητές από τις ανεπιθύμητες συνέπειες των πλατφορμών κοινωνικών μέσων που τους ενδυναμώνουν για τη σχολική ηγεσία στην ψηφιακή εποχή. Συνιστά την εφαρμογή ενός μοντέλου σχεδιασμού για ολόκληρο το σχολείο, το οποίο επιτρέπει στους διευθυντές των σχολείων να σχεδιάσουν προσεκτικά τη διαρκή εφαρμογή της ψηφιακής εκπαίδευσης, λαμβάνοντας υπόψη τη μακροπρόθεσμη στρατηγική του σχολείου, την αντίσταση στην αλλαγή, τους απαραίτητους πόρους και τις ανάγκες κατάρτισης των διευθυντών και των εκπαιδευτικών του σχολείου.

Ο τρέχων οδηγός «SAILS Safe» για τους σχολικούς ηγέτες είναι ένας οδηγός διαθέσιμος στο διαδίκτυο για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τους σχολικούς ηγέτες. Ο οδηγός παρέχει στους σχολικούς ηγέτες και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής πληροφορίες για το υπόβαθρο στους ακόλουθους τομείς:

- μοντέλα καινοτομίας για την εκπαίδευση
- πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης
- ερευνητικά στοιχεία σχετικά με τη διαδικτυακή παρουσία
- νομοθεσία γύρω από την ψηφιακή παιδική ηλικία, συμπεριλαμβανομένης της μάθησης στο διαδίκτυο

Οι διευθυντές των σχολείων που χρησιμοποιούν τον οδηγό αυτό μπορούν να ενδυναμωθούν, ώστε να εφαρμόσουν αποτελεσματικά την ψηφιακή εκπαίδευση και να υποστηρίξουν τους μαθητές στην πλοήγηση στα διαδικτυακά νερά, μειώνοντας τους κινδύνους. Ο πόρος βασίζεται σε εμπειρίες συγκεκριμένων χωρών από την Ελλάδα, την Ουγγαρία, τις Κάτω Χώρες και την Ισπανία, αλλά μπορεί να μεταφερθεί και σε άλλες χώρες.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΈΡΓΟ

SAILS

Η μεγαλύτερη κρίση που βίωσε ο κόσμος σε αυτόν τον αιώνα μέχρι στιγμής, οι περιορισμοί που εισήχθησαν το 2020 και το 2021 άλλαξαν ριζικά τον τρόπο με τον οποίο σχετιζόμαστε μεταξύ μας. Η πρόσωπο με πρόσωπο αλληλεπίδραση μειώθηκε βίαια στο ελάχιστο και έγινε όλο και πιο συνηθισμένη η επικοινωνία μέσω οθόνης. Το ίδιο συνέβη και σε εκατομμύρια μαθητές, καθηγητές και οικογένειες, οι οποίοι είδαν ότι από τη μια μέρα στην άλλη αναγκάστηκαν να περάσουν από την εκπαίδευση πρόσωπο με πρόσωπο στα διαδικτυακά μαθήματα.

Αυτή η αλλαγή, απροσδόκητη και ελάχιστα σχεδιασμένη, προκάλεσε πολλά προβλήματα στην εκπαίδευση:

1

Οι μαθητές έχασαν την ομάδα μάθησής τους και τους έντορες τους λόγω προβλημάτων σύνδεσης, έλλειψης κατάλληλων και επαρκών συσκευών ή τεχνολογικής αδυναμίας να συβαδίσουν με τον ρυθμό των διαδικτυακών αθη άτων

2

Οι καθηγητές αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τη δυναμική της διαζώσης επικοινωνίας και να προσαρμοστούν μέσα σε λίγες ηέρες σε τεράστιες αίθουσες τηλεδιάσκεψης γεμάτες από άτομα που δεν γνωρίζουν τους κώδικες συμπεριφοράς και επικοινωνίας των απομακρυσμένων τάξεων,

3

Οι οικογένειες συγκλονίστηκαν από μια κατάσταση που διατάραξε τα επαγγελματικά και οικογενειακά τους σχέδια και αντιμετώπισαν πολλές δυσκολίες στην υποστήριξη και διευκόλυνση της διαδικτυακής μάθησης των παιδιών τους, αντικαθιστώντας ουσιαστικά τους εκπαιδευτικούς,

4

Οι διευθυντές των σχολείων βρίσκονταν υπό την πίεση να λάβουν αποφάσεις σε επίπεδο κέντρου για την αντιμετώπιση της πανδημίας και συχνά δεν γνωρίζουν τις βέλτιστες εκπαιδευτικές πρακτικές σε αυτές τις περιπτώσεις και προχωρούν στα τυφλά.

Παρόλο που πιστεύουμε ότι η ηλεκτρονική επικοινωνία δεν πρέπει να αντικαταστήσει την δια ζώσης εκπαίδευση και ότι πρέπει να καταβληθούν όλες οι προσπάθειες για να καταστεί δυνατή η προσωπική εκπαίδευση, ενώ οι ψηφιακές διατάξεις πρέπει να παραμείνουν διαθέσιμες ως συμπληρωματικό μέσο που χρησιμοποιείται σε ορισμένες περιπτώσεις, σε αυτή την ταραγμένη θάλασσα στοχεύουμε να παράσχουμε σαφείς κατευθυντήριες γραμμές για τους ναυτικούς να αναπτύξουν ή να ανασύρουν τα πανιά τους όταν είναι απαραίτητο. Σκοπός του παρόντος έργου είναι να παρέχει στους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς, τους διευθυντές των σχολείων και τις οικογένειες εργαλεία για να λάβουν τις κατάλληλες αποφάσεις που αντιμετωπίζουν τις συγκρούσεις που έφερε στην επιφάνεια το COVID-19 στις διαδικασίες μάθησης, επικοινωνίας και κοινωνικοποίησης της σχολικής κοινότητας στο πλαίσιο της ψηφιακής παιδικής ηλικίας.

Η μεθοδολογία που προτείνεται σε αυτό το έργο είναι ριζικά διαφορετική από προηγούμενες προσπάθειες ευαισθητοποίησης των μαθητών σχετικά με την καλή συμπεριφορά στο διαδίκτυο, τη διαχείριση της αυτονομίας τους και τις κατάλληλες και ασφαλείς κοινωνικές σχέσεις. Με αυτόν τον στόχο, θα αναπτύξουμε ένα φανταστικό κοινωνικό δίκτυο, με την ονομασία "Instalab", στο οποίο θα αναπαραστήσουμε αξιόπιστα τα δυνητικά επικίνδυνα σενάρια που μπορούν να συμβούν σε αυτό το πλαίσιο. Αυτό το δίκτυο θα χρησιμοποιηθεί ως ένα κοινωνικό «sandbox» όπου διάφορα αυτοματοποιημένα προφίλ (social bots) θα συμπεριφέρονται ανάρμοστα και θα αλληλεπιδρούν με τα φανταστικά προφίλ που έχουν δημιουργήσει οι μαθητές. Από την αλληλεπίδραση με αυτά τα κοινωνικά ρομπότ, οι μαθητές θα είναι σε θέση να κατανοήσουν ποιες συμπεριφορές δεν είναι κατάλληλες ή ασφαλείς με πρακτικό τρόπο.

Παρόλο που το φανταστικό κοινωνικό δίκτυο μπορεί να χρησιμοποιηθεί και από τους εκπαιδευτικούς και τις οικογένειες για τον ψηφιακό γραμματισμό τους, πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί ειδικό υλικό εργασίας για αυτές τις ομάδες. Στην περίπτωση των εκπαιδευτικών, ένας οδηγός για όλες τις νέες μεθοδολογικές δυνατότητες που προσφέρουν οι διαδικτυακές πλατφόρμες μπορεί να είναι πολύ χρήσιμος (SAILS Guide for Teachers). Επιπλέον, πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητο να διαθέτουν επαρκή κλειδιά για την ανάλυση και την επίλυση κοινών προβλημάτων που εμφανίζονται σε διαδικτυακά μαθησιακά πλαίσια (διαδικτυακός εκφοβισμός, δυσκολίες στη διατήρηση του σεβασμού σε βιντεοδιασκέψεις, κατάχρηση της ανωνυμίας στο δίκτυο, λογοκλοπή και εφαρμογές επίλυσης προβλημάτων, κ.λπ.)

Οι οικογένειες χρειάζονται επίσης σαφή καθοδήγηση σε αυτό το νέο σενάριο. Η πιθανή έλλειψη ψηφιακού γραμματισμού, ψηφιακής επάρκειας ή ακόμη και άλλων κοινωνικών δεξιοτήτων έχει μετατρέψει ορισμένα μέλη της οικογένειας που κατά τα άλλα ήταν ικανά να υποστηρίξουν τη σχολική εκπαίδευση μαζί με την πλειονότητα των εκπαιδευτικών σε άτομα ανίκανα να βοηθήσουν τους μαθητές με τους οποίους ζουν ή να επικοινωνήσουν σωστά γύρω από τη σχολική εκπαίδευση. Για τους λόγους αυτούς, το έργο αυτό έχει ως στόχο να παρέχει στις οικογένειες πρακτικές οδηγίες (SAILS Safe Resource for Parents) που εξηγούν σε προσιτή γλώσσα πώς να κάνουν τα περισσότερα πράγματα που χρειάζονται σε ένα εικονικό πλαίσιο που μπορεί να περιλαμβάνει και την εικονική μάθηση και τι συνεπάγεται η χρήση κάθε εργαλείου, κοινωνικού δικτύου ή πλατφόρμας.

Τέλος, τα σχολεία στο σύνολό τους πρέπει να υιοθετήσουν στρατηγικές για τον συντονισμό όλων αυτών των προσπαθειών και να οδηγήσουν την εκπαίδευση στην εποχή μετά την πανδημία σε ένα ασφαλές λιμάνι. Έχοντας αυτόν τον σκοπό κατά νου, το SAILS θα παρέχει έναν προσαρμόσιμο και ευέλικτο οδηγό για τα σχολεία, όπου η ενσωμάτωση της ασφαλούς και ορθής χρήσης των ψηφιακών πόρων θα ορίζεται ως στρατηγική που θα εμπλέκει όλους τους φορείς (SAILS Safe Resource for Schools Leaders).

Εν ολίγοις, το έργο SAILS σκοπεύει να χρησιμεύσει ως ένας χάρτης πλοήγησης σε αυτόν τον απέραντο ωκεανό δυνατοτήτων που μας προσφέρει το Διαδίκτυο στο εκπαιδευτικό πλαίσιο για να αποφύγουμε, πάνω απ' όλα, τις καταιγίδες που ήδη υπήρχαν και τις νέες που έφερε η πανδημία.

Η διεθνής κοινοπραξία που δημιουργήθηκε για την υλοποίηση του έργου αυτού αποτελεί το κλειδί για την επιτυχία του. Η εμπειρία στον συντονισμό των έργων και η έρευνα που διεξάγει η ομάδα του Πανεπιστημίου του «Deusto» στην ανάπτυξη παιχνιδιών και στην ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων θα αποτελέσει βασικό στοιχείο για την επιτυχία του SAILS. Επιπλέον, η εμπειρία φορέων όπως η EA και η ESHA στην εργασία τους με τους ηγέτες στα σχολεία θα επιτρέψει να καθιερωθούν οι αλλαγές και οι καινοτομίες σε σχολικό επίπεδο και να μεταφερθούν τα εμπόδια στην κοινωνία. Εξάλλου, η εμπειρία των IPA και PantallasAmigas και η σύνδεσή τους με διάφορα δίκτυα οικογενειών και άλλων παραγόντων θα τους επιτρέψει να επιτύχουν αντίκτυπο, όχι μόνο στο σχολικό περιβάλλον, αλλά και σε υψηλότερο επίπεδο αντίκτυπο.

**ΠΡΟΣΈΓΓΙΣΗ
ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΎ
ΚΙΝΔΎΝΟΥ**

Σε αντίθεση με πολλές πηγές που επικεντρώνονται μόνο στους κινδύνους και την πρόληψη των κινδύνων, το έργο SAILS στοχεύει στη χρήση μιας πολύ πιο βιώσιμης προσέγγισης, που ονομάζεται μετριασμός των κινδύνων. Πρόσφατες έρευνες από ειδικούς στην ψηφιακή εκπαίδευση (βλ. κεφάλαιο Πρόσφατες έρευνες) αποδεικνύουν επίσης ότι είναι αδύνατο να προστατεύσουμε τα παιδιά και τους άλλους ενδιαφερόμενους από κάθε πιθανό κίνδυνο, και δεν θα πρέπει ούτε να το επιδιώκουμε. Αντίθετα, μπορούμε να αποδεχτούμε ότι η ψηφιοποίηση αποτελεί πλέον μέρος της ζωής μας τόσο στον επαγγελματικό όσο και στον ιδιωτικό τομέα και είναι θεμελιώδες να μάθουμε και να διδάξουμε να τη χρησιμοποιούμε με ασφαλή τρόπο, κατανοώντας τους κινδύνους αλλά και αξιοποιώντας τα οφέλη. Τα αυτοκίνητα είναι πλέον πολύ διαδεδομένα και γίνονται όλο και πιο γρήγορα, αλλά εξακολουθούμε να αφήνουμε τους ανθρώπους να διασχίζουν το δρόμο, οι γονείς διδάσκουν στα παιδιά τους να χρησιμοποιούν τις ειδικές διαβάσεις πεζών, πώς να κοιτάζουν αριστερά και δεξιά. Αυτό σημαίνει ότι εξακολουθούν να συμβαίνουν ατυχήματα; Δυστυχώς ναι, αλλά το να μην βγαίνουμε ποτέ ξανά από τα σπίτια μας δεν ακούγεται σε κανέναν ως λογική προσέγγιση.

Με τον ίδιο τρόπο σκεφτόμαστε και για την ψηφιοποίηση. Το καλύτερο που μπορούν να κάνουν οι ενήλικες για τα παιδιά (και τους συνομηλίκους τους) είναι να τα εισάγουν στα εργαλεία πλοήγησης, να μοιράζονται την εμπειρία τους και να είναι πάντα εκεί για υποστήριξη αν τα πράγματα πάρουν μια απροσδόκητη τροπή. Η απαγόρευση και η τρομολαγνεία δεν θα αποτρέψουν τον κίνδυνο, αλλά μπορεί να αυξήσουν την ντροπή και τον φόβο να απευθυνθούν για βοήθεια όταν χρειάζεται.

ΜΟΝΤΈΛΟ ΣΧΟΛΙΚΉΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΊΑΣ

Το Μοντέλο Σχολικής Καινοτομίας που αποτελεί τη βάση του παρόντος εγγράφου προτείνει η καινοτομία να πραγματοποιηθεί σε τέσσερα βασικά στάδια:

1. Διάγνωση
2. Στρατηγικές
3. Εφαρμογή
4. Αξιολόγηση και βελτίωση

Ο κύριος σκοπός των τεσσάρων κύριων βημάτων εξηγείται παρακάτω και στους διευθυντές σχολείων και σε ομάδες διευθυντών σχολείων προσφέρονται επίσης ορισμένα χρήσιμα εργαλεία και πηγές για την εκτέλεσή τους. Αν και η κύρια ομάδα-στόχος είναι οι διευθυντές των σχολείων, είναι ζωτικής σημασίας να συμμετέχουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς του σχολείου σε κάθε βήμα της διαδικασίας, μόνο έτσι είναι δυνατόν να καινοτομήσουμε με τρόπο χωρίς αποκλεισμούς, εξυπηρετώντας τις ανάγκες και διασφαλίζοντας τα δικαιώματα ολόκληρης της σχολικής κοινότητας.

Το μοντέλο σχολικής καινοτομίας βασίζεται στις πληροφορίες που έλαβε η ESHA από τα μέλη της κατά τη διάρκεια των διαδικτυακών σεμιναρίων και συναντήσεων το 2020 και το 2021, του εργαστηρίου για διευθυντές σχολείων, υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και άλλους επαγγελματίες της εκπαίδευσης που πραγματοποιήθηκε στο τελικό συνέδριο του έργου του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εκπαιδευτικής Πολιτικής στη Βαρκελώνη το Σεπτέμβριο του 2021, των συνεντεύξεων και των συναντήσεων των ενδιαφερομένων με διευθυντές σχολείων και το διοικητικό συμβούλιο της

ESHA.

Με βάση αυτές τις εισηγήσεις των διευθυντών σχολείων τα πιο σημαντικά ζητήματα που εντοπίστηκαν είναι τα εξής :

1. Συντριπτικός αριθμός διαθέσιμων εργαλείων, αλλά όχι αρκετός χρόνος και τεχνογνωσία για να τα δοκιμάσουν και να τα δοκιμάσουν, προκειμένου να επιλέξουν τις πιο κατάλληλες λύσεις
2. Ανησυχίες σχετικά με την προστασία της ιδιωτικής ζωής, ιδίως στην περίπτωση της διαδικτυακής εκπαίδευσης, πώς να τηρείται ο GDPR κατά τη διδασκαλία στο διαδίκτυο
3. Μέσα κοινωνικής δικτύωσης και επαγγελματική ζωή
4. Ψηφιακά εργαλεία ως πλεονέκτημα για την εμπλοκή των οικογενειών
5. Ανάγκη για νέους παιδαγωγικούς τρόπους στη διαδικτυακή εκπαίδευση
6. Ανάγκη για κατάλληλο υλικό για σχολεία και μαθητές
7. Χαμηλό επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων του προσωπικού πολλών σχολείων σε σύγκριση με το πολύ υψηλότερο επίπεδο δεξιοτήτων των μαθητών
8. Διαφορές με βάση την κοινωνικοοικονομική κατάσταση
9. Έλλειψη ψηφιακού γραμματισμού, ενεργού πολιτειότητας και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης μεταξύ του διδακτικού προσωπικού

Τον Ιούνιο του 2022, μια ομάδα διευθυντών σχολείων από την Τουρκία, την Ισπανία και τις Κάτω Χώρες συμμετείχε σε ένα 90λεπτο εργαστήριο υπό την καθοδήγηση του ESHA στις Κάτω Χώρες, στη Χάγη, όπου εξέτασαν την πρώτη έκδοση του εγγράφου και παρείχαν τα σχόλια και τις συνεισφορές τους. Η τελική έκδοση του μοντέλου έλαβε υπόψη τη γνώμη των εν ενεργεία και συνταξιούχων διευθυντών σχολείων από όλο τον κόσμο.

ΔΙ'ΑΓΝΩΣΗ

Το πρώτο βήμα ενός μοντέλου καινοτομίας είναι πάντα η διάγνωση. Ενώ όλοι οι εμπλεκόμενοι στο σχολείο μπορεί να προσπαθούν με κάθε τρόπο να κάνουν το καθήκον τους, είναι σημαντικό να είμαστε ειλικρινείς και να δείχνουμε σεβασμό κατά την αξιολόγηση της τρέχουσας κατάστασης της ψηφιοποίησης της σχολικής κοινότητας. Ως ηγέτης ή ηγετική ομάδα είναι δική σας δουλειά να διασφαλίσετε ότι όλοι έχουν την ευκαιρία να εκφράσουν τη γνώμη και τις εμπειρίες τους χωρίς το φόβο της κρίσης, διότι μόνο έτσι θα έχετε την πλήρη εικόνα και θα εξαλείψετε τις παραπλανητικές ψευδείς υποθέσεις που θολώνουν την κρίση σας.

ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT

Σε αυτό το κεφάλαιο προτείνουμε ορισμένες συγκεκριμένες μεθόδους και παρέχουμε χρήσιμα εργαλεία για την αξιολόγηση, αλλά ορισμένες γενικές μέθοδοι αξιολόγησης είναι για παράδειγμα η ανάλυση SWOT (δυνάμεις, αδυναμίες, ευκαιρίες και απειλές). Οι δυνάμεις και οι αδυναμίες αναφέρονται σε εσωτερικές, ρυθμιζόμενες πραγματικότητες, οι ευκαιρίες και οι απειλές αναφέρονται σε εξωτερικούς, μη ρυθμιζόμενους παράγοντες.

SWOT ANALYSIS

Μπορείτε να βρείτε έναν χρήσιμο οδηγό και ένα πλήρες φύλλο εργασίας που παρέχεται από το Τμήμα Δημοτικής και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Μασαχουσέτης.
<https://tinyurl.com/4bdf6mhc>

Για τα σχολεία που στοχεύουν στην ασφαλή και βιώσιμη ψηφιοποίηση που εξυπηρετεί πραγματικά τις ανάγκες όλων των ενδιαφερομένων μερών του σχολείου, συνιστούμε να επανεξετάσουν τις τρέχουσες πρακτικές και τους πόρους τους στα ακόλουθα θέματα.

ΨΗΦΙΑΚΉ ΩΡΙΜΌΤΗΤΑ

Τα ψηφιακά ώριμα σχολεία είναι σχολεία με υψηλό επίπεδο χρήσης των ΤΠΕ και συστηματική προσέγγιση της χρήσης των ΤΠΕ στη διαχείριση του σχολείου και στις εκπαιδευτικές τους διαδικασίες.

ΤΡΑΒΉΞΤΕ ΈΝΑΣΤΙΓΜΪΌΤΥΠΟ ΜΕ ΤΟ SELFIE!

Το SELFIE είναι ένα δωρεάν, εύχρηστο και προσαρμόσιμο εργαλείο που βοηθά τα σχολεία να αξιολογήσουν τη μαθησιακή τους κατάσταση στην ψηφιακή εποχή. Το SELFIE έχει ισχυρή βάση στην έρευνα και αναπτύχθηκε με βάση το [πλαίσιο της Ευρωπαϊκής επιτροπής για την πρόωση της μάθησης στην ψηφιακή εποχή στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς](#).

Το SELFIE συγκεντρώνει ανώνυμα τις απόψεις των μαθητών, των εκπαιδευτικών και των διευθυντών των σχολείων σχετικά με το πώς χρησιμοποιείται η τεχνολογία στο σχολείο τους. Αυτό γίνεται με τη χρήση σύντομων δηλώσεων και ερωτήσεων και μιας απλής κλίμακας απαντήσεων 1-5. Η συμπλήρωση των ερωτήσεων και των δηλώσεων διαρκεί περίπου 20 λεπτά.

Με βάση αυτές τις πληροφορίες, το εργαλείο παράγει μια έκθεση, ένα στιγμιότυπο ("SELFIE") των δυνατών και αδύνατων σημείων ενός σχολείου όσον αφορά τη χρήση της τεχνολογίας.

Το SELFIE είναι διαθέσιμο για οποιοδήποτε σχολείο πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και επαγγελματικής εκπαίδευσης στην Ευρώπη και πέραν αυτής, και σε περισσότερες από 30 γλώσσες. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί από οποιοδήποτε σχολείο όχι μόνο από εκείνα με προηγμένα επίπεδα υποδομών, εξοπλισμού και χρήσης τεχνολογίας.

<https://education.ec.europa.eu/selfie>

Λάβετε υπόψη ότι, ενώ το SELFIE είναι ένα εξαιρετικό εργαλείο, δεν δίνει την ευκαιρία στους γονείς και τις οικογένειες να παρέχουν τη συμβολή τους. Ως διευθυντής σχολείου θα πρέπει πάντα να λαμβάνετε υπόψη σας και τη γνώμη τους, ως ένας από τους εμπλεκόμενους φορείς στην εκπαίδευση του παιδιού.

ΕΡΓΑΛΕΪΟ TET-SAT

Ένα άλλο χρήσιμο εργαλείο το οποίο αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου ERASMUS+ MENTEP και εστιάζει στις δεξιότητες των εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ, είναι το εργαλείο TET-SAT που διατίθεται σε 11 γλώσσες στο διαδίκτυο και εστιάζει σε:

1. Ψηφιακή παιδαγωγική
2. Ψηφιακή χρήση και παραγωγή
3. Ψηφιακή επικοινωνία και συνεργασία
4. Ψηφιακή ιδιότητα του πολίτη

Το έργο MENTEP υλοποιήθηκε από 16 φορείς από 13 χώρες (υπουργεία παιδείας, παιδαγωγικά ινστιτούτα, εθνικές αρχές και άλλους θεσμικούς φορείς) με συντονιστή το European Schoolnet. Το εργαλείο TET-SAT πρόκειται να χρησιμοποιηθεί από τους εκπαιδευτικούς, για να αυτοπροσδιορίσουν τις δεξιότητές τους, οπότε, ενώ αποτελεί μια εξαιρετική πηγή αυτοαξιολόγησης, ενδέχεται να μην είναι πλήρως ακριβές λόγω των χαρακτηριστικών κάθε εργαλείου αυτοαξιολόγησης.

ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟ ΝΑ ΚΑΤΑΓΡΑΨΤΕ ΤΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ !

Τα σχολεία πρέπει να γνωρίζουν ποιο λογισμικό χρησιμοποιείται στο σχολείο (για οποιονδήποτε σκοπό) και πρέπει επίσης να έχουν πληροφορίες σχετικά με το τι είναι διαθέσιμο για τους μαθητές και τις οικογένειές τους στα σπίτια τους. Ενώ οι νέες τεχνολογίες μπορεί να είναι πολύ ελκυστικές, θα πρέπει πάντα να εξετάζετε πόσο συμβάλλουν στη μάθηση και την ευημερία των ενδιαφερομένων στο σχολείο και αν το ίδιο αποτέλεσμα μπορεί να επιτευχθεί χωρίς επένδυση σε κάτι νέο. Επιτρέψτε στο προσωπικό του σχολείου, στους μαθητές και στους εκπαιδευτικούς να εκφράσουν τη γνώμη τους σχετικά με τη χρηστικότητα, την ευκολία και την προτίμησή τους για ό,τι χρησιμοποιείται σήμερα, προτού λάβετε μια απόφαση.

ΕΣΑΦΕΤΥ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ

Αφού γίνει η συλλογή των λογισμικών που χρησιμοποιούνται, χρησιμοποιήστε τον Οδηγό Συμβουλών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων της εταιρείας eSafety για να ελέγξετε αν τηρούν τον κανονισμό GDPR..

<https://indd.adobe.com/view/b4ce2a9a-3a27-4b75-a3df-f7d7a6110c76>
<https://www.esafetylabel.eu/>

ΝΑ ΚΑΤΑΓΡΑΨΤΕ ΤΟ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΟ ΥΛΙΚΟ !

Υλικό είναι οισυσκευές και τα μέρη τους όπως υπολογιστές, φορητοί υπολογιστές, τηλέφωνα, εκτυπωτές, έξυπνοι πίνακες, ταμπλέτες, τηλέφωνα κ.λπ

Καταγράψτε το διαθέσιμο υλικό στο σχολείο και εκείνο των μαθητών και των οικογενειών στο σπίτι τόσο για παιδαγωγικούς όσο και για άλλους σκοπούς, όπως η διαχείριση ή η επικοινωνία.

Αξιολογήστε όλα τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται σήμερα μαζί με το προσωπικό του σχολείου, τους μαθητές και τους γονείς και αποφασίστε αν η μάθηση και η επικοινωνία θα μπορούσαν να βελτιωθούν με την προσθήκη, την αφαίρεση ή την αλλαγή κάποιου υλικού.

ΙΔΙΟΚΤΗΣΪΑ ΣΥΣΚΕΥΪΗΣ

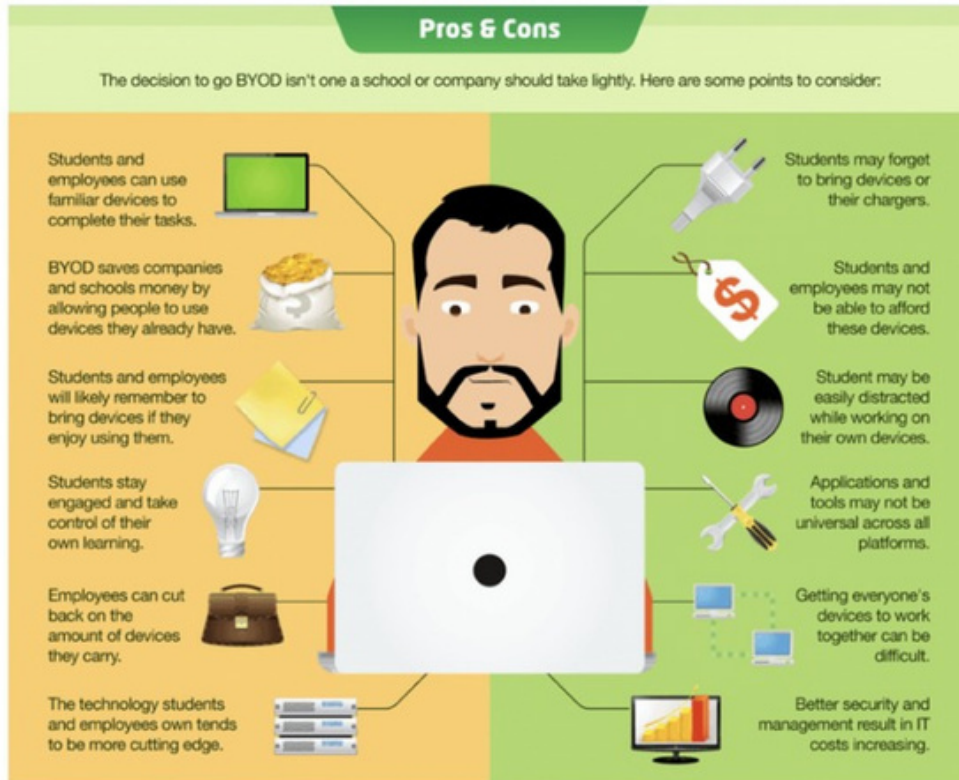
Σκεφτείτε την ιδιοκτησία των συσκευών και θεσπίστε μια ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή που να διασφαλίζει την ισότητα.

Μπορεί το σχολείο να παρέχει κάθε συσκευή (σύστημα 1:1) ή λειτουργεί με το σύστημα "φέρτε τη δική σας συσκευή" (BYOD);

Αυτός ο σύνδεσμος παρέχει μια χρήσιμη επεξήγηση σχετικά με τις λύσεις BYOD και την εφαρμογή του στην πράξη: <https://www.k12blueprint.com/toolkits/byod>.

Τα ερωτήματα που πρέπει να εξετάσετε περιλαμβάνουν:

1. Σε ποιον παρέχετε συσκευές; Προσωπικό, μαθητές, γονείς;
2. Πόσο καιρό επιτρέπεται να τις χρησιμοποιούν και για ποιο λόγο μπορούν να τις χρησιμοποιούν;
3. Τι συμβαίνει σε περίπτωση που μια συσκευή καταστραφεί;
4. Ποιο επίπεδο ασφάλειας υλικού (κωδικοί πρόσβασης, κωδικοί ασφαλείας) χρησιμοποιείται;

Source: <https://elearninginfographics.com/byod-pros-and-cons-in-education-infographic/>

Ενώ είναι φυσικό τα παιδιά να φέρνουν τα δικά τους στυλό και τετράδια, υπάρχει μεγάλη συζήτηση γύρω από την πολιτική BYOD, ιδίως όσον αφορά την ένταξη σε σχέση με την προσωπική φύση των ψηφιακών συσκευών. Δεν θα χρησιμοποιούσαμε κοινόχρηστα smartphones ως ενήλικες και οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν παρόμοια συναισθήματα για τις ταμπλέτες ή τους φορητούς υπολογιστές. **Οι πολιτικές BYOD μπορεί να έχουν πολλά πλεονεκτήματα**, μια σαφή θετική επίδραση στη μάθηση, και αυτά υπερτερούν των ανησυχιών που προκύπτουν (π.χ. το να παίζεις παιχνίδια ή να μπαίνεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αντί να εργάζεσαι), ειδικά αν συνοδεύονται από ενδιαφέρουσες εργασίες. Επίσης, δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να συνεχίσουν ό,τι δούλευαν εκτός της αίθουσας διδασκαλίας. **Για μια πολιτική BYOD χωρίς διακρίσεις, τα σχολεία πρέπει να κατανοήσουν ποιος χρειάζεται υποστήριξη με την παροχή μιας συσκευής** και αν χρησιμοποιούνται ψηφιακές συσκευές, πρέπει να υπάρχει μια δανειστική βιβλιοθήκη ή παρόμοιες λύσεις για όσους δεν μπορούν να αγοράσουν μια συσκευή. Οι γονείς μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία μιας τέτοιας βιβλιοθήκης, π.χ. παρέχοντας μεταχειρισμένες συσκευές από το χώρο εργασίας τους, ή μπορείτε επίσης να απευθυνθείτε σε εταιρείες πληροφορικής για υποστήριξη, καθώς πολλές από αυτές έχουν ειδικές προσφορές για σχολεία. Για το σχολείο, είναι εξίσου σημαντικό να κατανοήσει ποιοι μπορεί να μην έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο εκτός σχολείου και να σχεδιάσει ανάλογα τις ψηφιακές πολιτικές του. Οι γονείς πρέπει να εκφράσουν τις ανησυχίες τους σχετικά με την πρόσβαση στο διαδίκτυο, εάν το σχολείο δεν το λάβει υπόψη του.

Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχουν αμφιλεγόμενα επιστημονικά στοιχεία τόσο για τις θετικές επιδράσεις των προγραμμάτων 1:1 στα σχολεία όσο και για την πολιτική BYOD.

ΕΡΓΑΛΕΪΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΪΑΣ

Εξερευνήστε όλα τα ψηφιακά και μη ψηφιακά κανάλια που χρησιμοποιούνται για την επικοινωνία στο εσωτερικό, μεταξύ του σχολείου και του μαθητή, καθώς και μεταξύ του σχολείου και της οικογένειας. Ζητήστε από τους χρήστες ανατροφοδότηση σχετικά με τα κανάλια τους.

Τα βρίσκουν αποτελεσματικά; Είναι χωρίς διακρίσεις; Είναι μονόδρομος ή αμφίδρομος;

Λόγω της άμεσης φύσης των ψηφιακών εργαλείων επικοινωνίας, ενδέχεται να υπάρχει μεγάλη πίεση τόσο στους γονείς όσο και στο σχολείο να απαντούν επίσης άμεσα. Έχει το σχολείο σας μια πολιτική για το πότε μπορεί να αναμένεται απάντηση; Βεβαιωθείτε ότι υπάρχει μια ισορροπία μεταξύ της άμεσης επικοινωνίας για επείγουσες ανάγκες και της ασύγχρονης επικοινωνίας για λιγότερο επείγοντα θέματα.

Σκεφτείτε τους στόχους της επικοινωνίας σας. Υπάρχουν μηνύματα που δεν ακούγονται; Υπάρχουν ομάδες που δεν έχουν ακόμη προσεγγιστεί;

Πολλά ψηφιακά εργαλεία μπορούν να προσφέρουν γέφυρες μεταξύ του σχολείου και των οικογενειών που δεν μιλούν τη γλώσσα της πλειοψηφίας της κοινότητας. Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται προσφέρουν αυτές τις ευκαιρίες;

Ενώ η ψηφιακή επικοινωνία έχει πολλές ευκαιρίες, θα πρέπει πάντα να υπάρχει ισορροπία μεταξύ διαδικτυακής και μη διαδικτυακής επικοινωνίας. Έχει το σχολείο σας πολιτική σχετικά με το ποια θέματα πρέπει να συζητούνται μέσω ποιων καναλιών;

Η ΠΟΛΙΤΙΚΉ ΤΩΝ ΜΈΣΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΉΣ ΔΙΚΤΎΩΣΗΣ

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι σχεδόν αναπόφευκτα στον ψηφιακό κόσμο, με τα παιδιά να έχουν επίσης λογαριασμούς σε όλο και μικρότερη ηλικία. Και πάλι, σύμφωνα με την προσέγγισή μας για τον μετριασμό των κινδύνων, συνιστούμε να αποδεχτούμε αυτή την πραγματικότητα και να προσαρμόσουμε τους σχολικούς κανονισμούς και τις πρακτικές γύρω από αυτήν.

Το προσωπικό του σχολείου και οι γονείς είναι επίσης πιθανό να βρίσκονται σε πολλές πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ενώ το προσωπικό του σχολείου ενδεχομένως να αναφέρει και τον χώρο εργασίας του, επομένως η διαδικτυακή συμπεριφορά τους μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο στη γενική εικόνα του σχολείου.

Οι πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης έχουν πάντα τους δικούς τους όρους και προϋποθέσεις, ωστόσο, συχνά λαμβάνουν υπόψη την αμερικανική νομοθεσία και δεν συνάδουν με τον ΓΚΠΔ. Επιπλέον, επειδή κάτι είναι νόμιμο, δεν σημαίνει ότι είναι και απαραίτητο και ότι λαμβάνει υπόψη του και τις κοινές αξίες της σχολικής κοινότητας. Πρόκειται για ένα λεπτό ζήτημα ως εκ τούτου, είναι εξαιρετικά σημαντικό να καθοριστούν αυτές οι αξίες από κοινού με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, ώστε να αποφευχθεί η υπερβολική αστυνόμευση και οι διακρίσεις.

Διαθέτει το σχολείο σας επί του παρόντος πολιτική για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης; Εάν ναι, έχει εκπονηθεί με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς του σχολείου; Είναι σύμφωνη με τον ΓΚΠΔ; Είναι σημαντικό οι εμπλεκόμενοι φορείς του σχολείου να έχουν μια σαφή πολιτική, η οποία να σέβεται τα δικαιώματα όλων αλλά να επιτρέπει τα οφέλη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

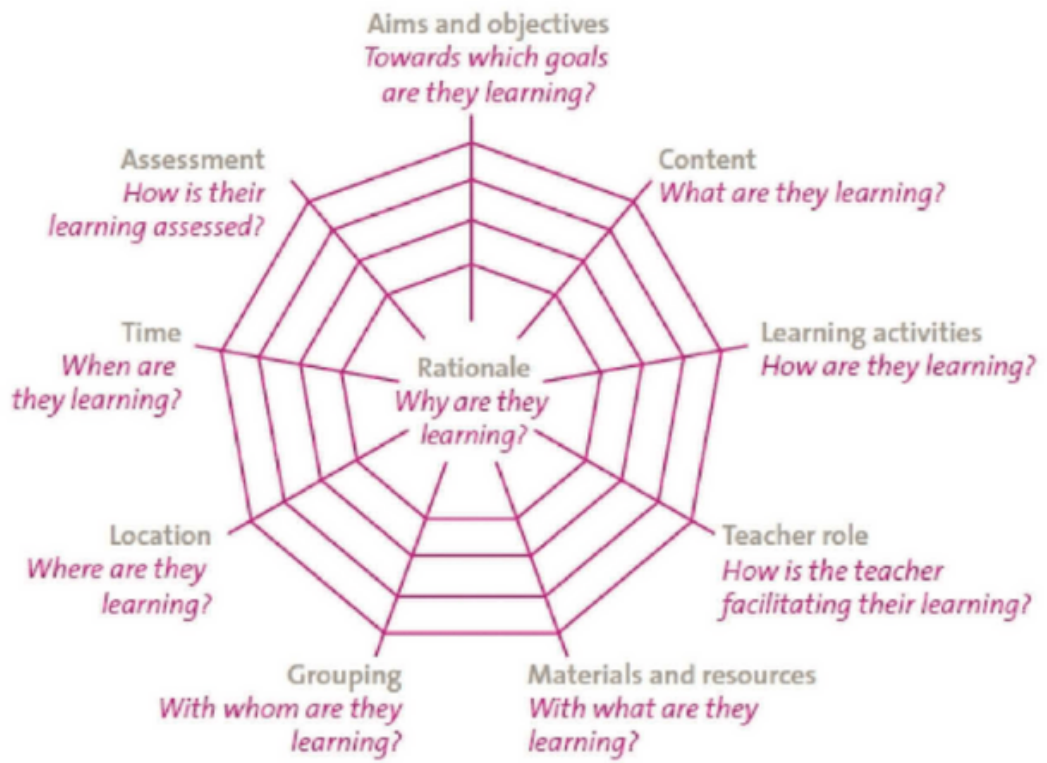
ΨΗΦΙΑΚΉ ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗ

Μετά την περίοδο COVID-19 πολλά σχολεία συνειδητοποίησαν ότι η ψηφιακή τους εκπαίδευση δεν ανταποκρινόταν στις ανάγκες όλων των μαθητών και των οικογενειών τους, οι εκπαιδευτικοί δεν είχαν αρκετή υποστήριξη και αυτό προκάλεσε πολλούς πονοκεφάλους στην ηγεσία. Τώρα που η εκπαίδευση στα περισσότερα μέρη έχει επανέλθει και είναι ως επί το πλείστον εκτός σύνδεσης, ήρθε η ώρα να αξιολογηθεί ποια οφέλη μπορεί να προσθέσει η ψηφιακή εκπαίδευση στην εκτός σύνδεσης εκπαίδευση και πώς μπορούν να διατηρηθούν ή να αναβαθμιστούν ορισμένες πρακτικές από αυτήν.

Η [έρευνα](#) που πραγματοποίησε το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εκπαιδευτικής Πολιτικής σχετικά με τους νέους ρόλους και τις ικανότητες των εκπαιδευτικών και των διευθυντών σχολείων στην ψηφιακή εποχή μπορεί να αποτελέσει ένα εξαιρετικό σημείο εκκίνησης.

Η αξιολόγηση των ψηφιακών πρακτικών σας θα περιλαμβάνει επίσης την εξέταση του προγράμματος σπουδών και των μεθόδων υλοποίησής του. Είναι σημαντικό να επικεντρωθείτε στη μάθηση των παιδιών, αντί για το ίδιο το πρόγραμμα σπουδών.

Ο [Jan van den Akker](#) δημιούργησε αυτόν τον ιστό αράχνης του αναλυτικού προγράμματος που σας καθοδηγεί στην αξιολόγηση του τρέχοντος αναλυτικού προγράμματος που ακολουθεί το σχολείο σας. Αν και διαφέρει από σχολικό σύστημα σε σχολικό σύστημα το πόσο μεγάλη ελευθερία έχουν τα σχολεία όσον αφορά το πρόγραμμα σπουδών και την υλοποίησή του, θετικές αλλαγές μπορούν να γίνουν ακόμη και στα πιο άκαμπτα συστήματα αξιολογώντας τις εμπειρίες των μαθητών και της υπόλοιπης σχολικής κοινότητας.

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΉ
ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΈΣ**

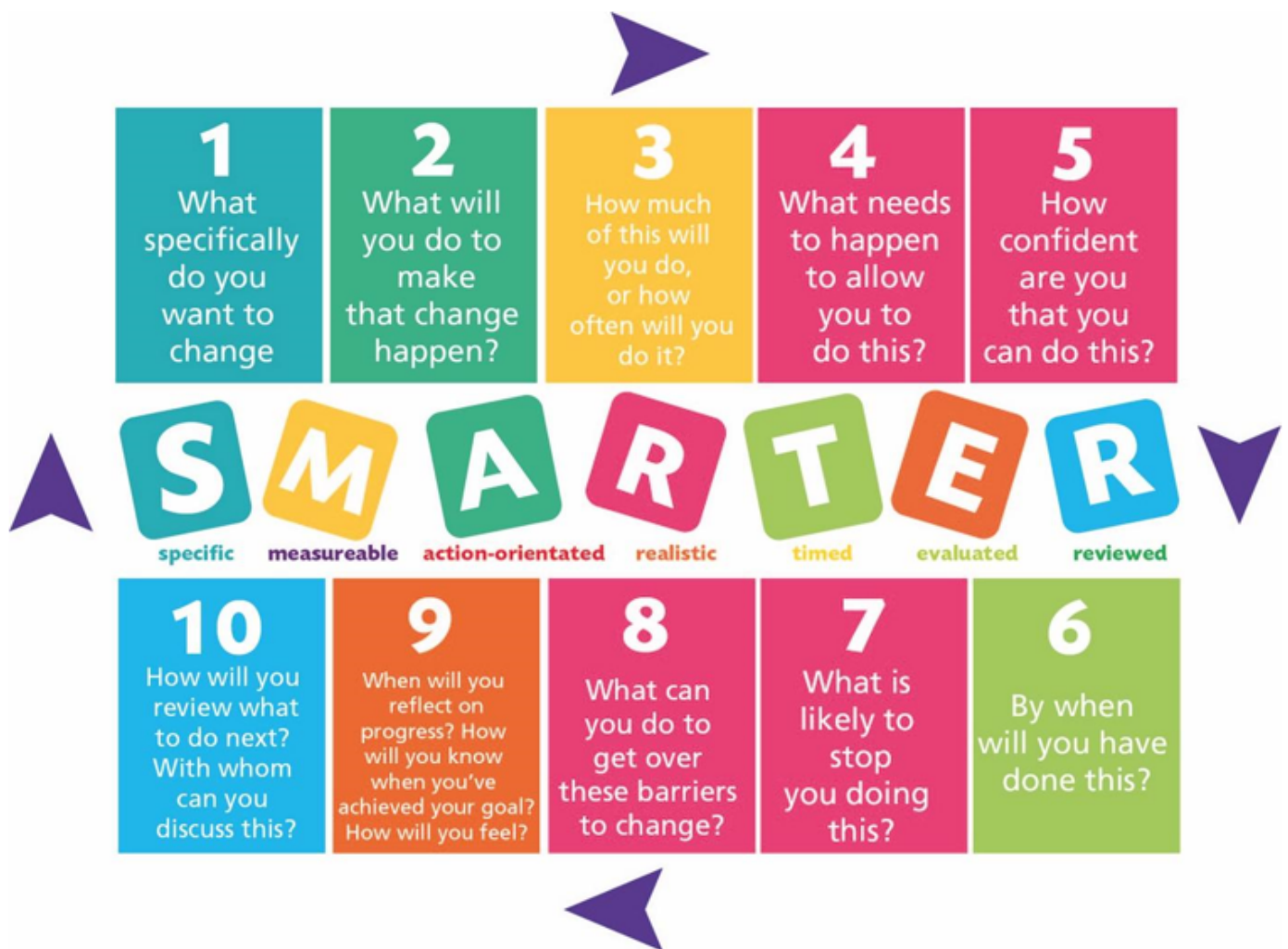
Η ανάπτυξη στρατηγικών αποτελεί ζωτικό στάδιο της καινοτομίας. Πριν ξεκινήσουμε οποιαδήποτε δράση, αυτή πρέπει να βασίζεται στην ανάλυση που πραγματοποιήθηκε στην ενότητα της διάγνωσης. Στο βήμα Στρατηγικές του σχεδίου καινοτομίας, σας καλούμε να θέσετε τους στόχους σας και να κάνετε τα σχέδιά σας.

Μόλις τα σχολεία έχουν μια σαφή εικόνα των υφιστάμενων πρακτικών, είναι καιρός να δημιουργήσουν μια στρατηγική για τον τρόπο βελτίωσης. Το εγχειρίδιο διαδικτυακού αλφαριθμητισμού που αναπτύχθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης μπορεί να αποτελέσει ένα χρήσιμο, ολοκληρωμένο σημείο εκκίνησης. Αποκτήστε πρόσβαση εδώ: <https://rm.coe.int/1680766c85>

Οι [Στρατηγικές Σχολικής Καινοτομίας Strategies](#), που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του έργου [Reflecting for Change \(R4C\)](#) από το ESHA, προτείνουν συγκεκριμένες στρατηγικές για την υποστήριξη των σχολείων, ώστε να αναπτύξουν τις δικές τους πορείες προς την καινοτομία. Στόχος της είναι να υποστηρίξει τα μεμονωμένα σχολεία στη βελτίωση, την επανεφεύρεση, τη συμπλήρωση και τον μετασχηματισμό σύμφωνα με το προφίλ και τις διαπιστωμένες ανάγκες τους. Βασίζεται στην έρευνα για την εκπαιδευτική ηγεσία και την εκπαιδευτική στρατηγική, εστιάζοντας σε εμπνευσμένες πρακτικές που λειτουργούν. Επισημαίνει τις πιο σχετικές στρατηγικές της σχολικής και μαθησιακής ηγεσίας για την καινοτομία, τις σχετικές στρατηγικές στην επιλογή μεθόδων διδασκαλίας και αξιολόγησης, τον επαναπροσδιορισμό της εστίασης της ανάπτυξης δεξιοτήτων και ικανοτήτων, τη βελτίωση της ένταξης, την αύξηση της δέσμευσης των ενδιαφερομένων μερών και φέρνει την προσέγγιση της ανοικτότητας και της ηλεκτρονικής ωριμότητας του R4C προς την εκπαίδευση για την αειφορία.

SMARTER

Υπάρχουν πολλοί καλοί τρόποι για να αναπτύξετε μια στρατηγική, όταν καθορίζετε στόχους. Μια χρήσιμη μέθοδος μπορεί να είναι η μέθοδος SMART και η περαιτέρω αναπτυγμένη εκδοχή της "SMARTER":

Πώς να χρησιμοποιήσετε το πρότυπο καθορισμού στόχων SMARTER;

Βήμα 1. Συγκεκριμένος Στόχος

Προσπαθήστε να ορίσετε τον στόχο όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένα. Τι είναι αυτό που προσπαθείτε να επιτύχετε; Το βήμα της διάγνωσης μπορεί να σας βοηθήσει να εντοπίσετε τα προβλήματα και τώρα ήρθε η ώρα να δηλώσετε ποιος ακριβώς είναι ο στόχος που επιδιώκετε.

Βήμα 2. Σημασία

Οι στόχοι σας πρέπει να έχουν νόημα για εσάς και τη σχολική σας κοινότητα. Χρησιμοποιήστε τη συμβολή της σχολικής σας κοινότητας για να ορίσετε γιατί θέλετε να επιτύχετε αυτούς τους στόχους. Η ύπαρξη ενός νοήματος που συνδέεται με τους στόχους θα σας βοηθήσει να διατηρήσετε το κίνητρό σας.

Βήμα 3. Επιτεύξιμοι

Ενώ τα μεγάλα όνειρα είναι απαραίτητα, θα μπορέσετε να επιτύχετε μόνο ρεαλιστικούς στόχους. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορείτε να στοχεύσετε ψηλά, αλλά εξετάστε προσεκτικά τα εμπόδια και τις ευκαιρίες. Είναι προτιμότερο να θέτετε μικρότερους, βραχυπρόθεσμους στόχους ως ορόσημα που θα σας βοηθήσουν να επιτύχετε έναν μακροπρόθεσμο στόχο. Με αυτόν τον τρόπο μπορείτε να παρακολουθείτε την πρόοδο.

Βήμα 4. Σχετικό

Οι στόχοι που θέτετε πρέπει να είναι σχετικοί με τη σχολική σας κοινότητα. Ίσως χρειαστεί να βάλετε προτεραιότητες, καθώς συχνά υπάρχουν πολλές προκλήσεις. Τι είναι αυτό που πραγματικά απασχολεί τους ενδιαφερόμενους του σχολείου;

Βήμα 5. Χρονικός περιορισμός

Σε έντονη συνάφεια με το τρίτο βήμα, όταν θέτετε στόχους, θέλετε να συμπεριλάβετε μια προθεσμία για την επίτευξη αυτών των στόχων. Θέστε ρεαλιστικές προσδοκίες, αλλά στη συνέχεια τηρήστε την προθεσμία.

Βήμα 6. Αξιολογήστε το

Αυτό είναι το πρώτο επιπλέον βήμα σε σύγκριση με την αρχική μέθοδο SMART. Είναι απαραίτητο να αξιολογηθεί κατά πόσον οι στόχοι επιτυγχάνονται. Σε μεταγενέστερο στάδιο αυτού του οδηγού θα βρείτε κάποια υποστήριξη για το πώς μπορεί να γίνει αυτή η αξιολόγηση με αποτελεσματικό και χωρίς αποκλεισμούς τρόπο.

Βήμα 7. Αναπροσαρμογή

Η καινοτομία και η αλλαγή είναι πάντα ένας κύκλος, όπως υποδηλώνει και αυτός ο οδηγός, μετά το βήμα της αξιολόγησης, θα δείτε ποιες ήταν οι αλλαγές που επιτεύχθηκαν, ποιες ήταν οι προκλήσεις που ίσως εμπόδισαν τη σχολική σας κοινότητα να επιτύχει πλήρως τους στόχους που τέθηκαν ή πώς μπορούν να τεθούν νέοι στόχοι για να διασφαλιστεί η ασφαλής πλεύση όλων στον ψηφιακό κόσμο.

Όπως και σε κάθε άλλο βήμα, είναι ζωτικής σημασίας να συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς του σχολείου στην εκπόνηση των σχεδίων, ενώ συχνά ίσως χρειαστεί να επιστρατεύσετε και κάποιους εξωτερικούς επαγγελματίες που μπορούν να προσφέρουν την τεχνογνωσία τους σε συγκεκριμένα θέματα. Η κοινότητα των γονέων μπορεί να είναι ιδιαίτερα πολύτιμη για να σκεφτείτε όχι μόνο ως κηδεμόνες των παιδιών τους, αλλά και ως επαγγελματίες στον τομέα τους.

Συνιστούμε να δημιουργήσετε ή να αναπτύξετε περαιτέρω τα ακόλουθα έγγραφα/πρωτόκολλα έχοντας υπόψη σας τη μεθοδολογία SMARTER:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΉ ΨΗΦΙΑΚΉΣ ΩΡΙΜΌΤΗΤΑΣ

Αφού αξιολογήσετε το τρέχον επίπεδο ψηφιακής ωριμότητας με το εργαλείο σας, θα χρειαστείτε μια στρατηγική για το πώς να βελτιώσετε τα αδύναμα σημεία που εντοπίσατε και πώς να διατηρήσετε και να αναπτύξετε τα δυνατά σας σημεία και να αξιοποιήσετε τις ευκαιρίες σας.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΉ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΉ ΤΟΥ ΣΩΣΤΟΎ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΎ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟΎ

Αφού εξετάσετε το λογισμικό και το υλικό που χρησιμοποιείται σήμερα στο σχολείο και στα σπίτια των μαθητών, θα θελήσετε να χαράξετε μια συνειδητή στρατηγική για το πώς θα τα επιλέξετε στο μέλλον, ποιες ανάγκες και απαιτήσεις πρέπει να ικανοποιούν. Για την ανάπτυξη αυτής της στρατηγικής χρησιμοποιήστε κατευθυντήριες γραμμές για την υποστήριξη ισότιμων συμπράξεων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και ιδιωτικού τομέα.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΈΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΊΑΣ (ΕΣΩΤΕΡΙΚΈΣ, ΣΧΟΛΕΊΟ, ΟΪΚΟΓΈΝΕΙΑ, ΜΑΘΗΤΉΣ)

Με βάση τα διδάγματα που αντλήσατε από τη συλλογή των καναλιών επικοινωνίας και τη συζήτηση με τους ενδιαφερόμενους φορείς του σχολείου, σχεδιάστε πώς το σχολείο θα επικοινωνεί εσωτερικά και με τους μαθητές και τις οικογένειές τους. Ποια κανάλια θα χρησιμοποιηθούν για ποιον τύπο μηνυμάτων και για ποιο κοινό;

Η ΠΟΛΙΤΙΚΉ ΤΩΝ ΜΈΣΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΉΣ ΔΙΚΤΎΩΣΗΣ

Το σχολείο σας πρέπει να αναπτύξει μια πολιτική για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αν δεν είχε ακόμη, σύμφωνα με τον GDPR και τους κανονισμούς για το δικαίωμα του παιδιού. Αν είχατε ήδη πολιτική, εξετάστε αν πραγματικά αντιπροσωπεύει τα συμφέροντα όλων των ενδιαφερομένων με ίσο τρόπο και αν είναι σύμφωνη με τους προαναφερθέντες κανονισμούς.

ΠΟΛΙΤΙΚΉ ΔΙΑΣΦΆΛΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΪΏΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΎ

Σημείο εκκίνησης για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών η Σύμβαση για τα δικαιώματα του Παιδιού, η οποία έχει υιοθετηθεί από όλες τις χώρες της ΕΕ.

Πολιτική του ενεργού πολίτη

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει αναπτύξει [ένα εγχειρίδιο για την εκπαίδευση στην ψηφιακή ιθαγένεια](#), το οποίο μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο σημείο εκκίνησης για την ανάπτυξη της πολιτικής του σχολείου σας για την ενεργό ψηφιακή ιθαγένεια. Μπορείτε επίσης να συμβουλευτείτε το έγγραφο [Recommendation CM/Rec\(2019\)10 of the Committee of Ministers to member States on developing and promoting digital citizenship education](#).

Λάβετε υπόψη ότι θα πρέπει να συμπεριλάβετε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς του σχολείου, πράγμα που μπορεί να περιλαμβάνει την εστίαση στο διδακτικό προσωπικό πριν από τους μαθητές.

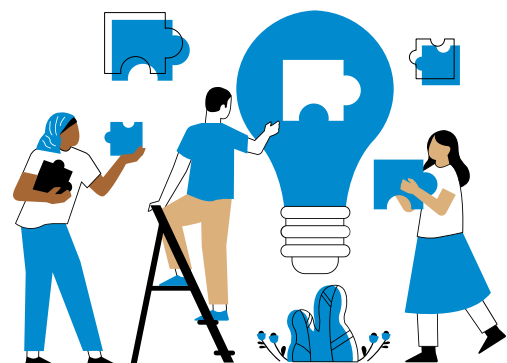
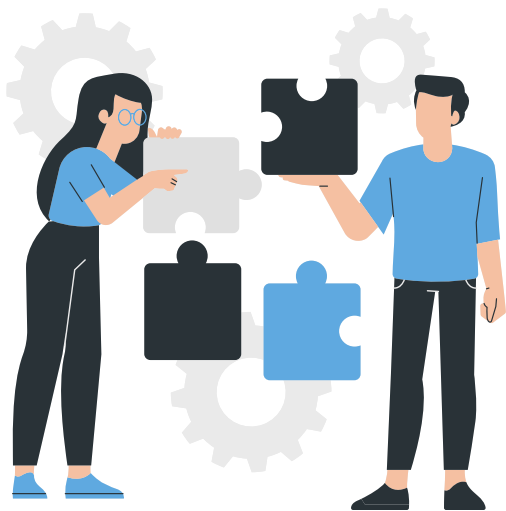
ΠΟΛΙΤΙΚΉ ΠΡΟΣΤΑΣΊΑΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΉΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΆΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΟΧΉΡΟΥ

Για να διατηρήσετε τα ευαίσθητα δεδομένα των παιδιών και όλων των άλλων ενδιαφερομένων μερών του σχολείου ασφαλή στο διαδίκτυο και εκτός σύνδεσης, θα πρέπει να εναρμονίσετε τις πολιτικές σας με τους κανονισμούς του ΓΚΠΔ. Τα ευρωπαϊκά σχολεία είναι συχνά υποχρεωμένα να διαθέτουν έναν υπεύθυνο για τον ΓΚΠΔ. Μη διστάσετε να απευθυνθείτε για υποστήριξη. Εάν αυτή η δυνατότητα δεν είναι διαθέσιμη για εσάς, συνιστάται έντονα να απευθυνθείτε στην τοπική κυβέρνηση ή να ζητήσετε από το σώμα γονέων υποστήριξη για την εξεύρεση ενός τέτοιου στελέχους.

Σας συμβουλεύουμε να έχετε μια πολιτική για το πώς μπορείτε να διατηρήσετε όλους τους ενδιαφερόμενους του σχολείου ασφαλείς και καλά στον κυβερνοχώρο.

ΠΟΛΙΤΙΚΉ ΔΙΑΧΕΊΡΙΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΆΤΩΝ

Μερικές φορές, παρά τις μεγάλες μας προσπάθειες, συμβαίνουν προβλήματα και διάφορα γεγονότα. Το σχολείο σας θα χρειαστεί μια πολιτική για το πώς θα χειρίζεται τα παράπονα, θα καθιστά τους δράστες υπεύθυνους και τα θύματα ασφαλή. Αυτό μπορεί ακόμη και να αποτελεί μέρος της γενικής πολιτικής ασφάλειας και συνθηκών εργασίας του σχολείου.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Αφού σχεδιάσετε όλες τις στρατηγικές που συνιστώνται στη φάση Στρατηγικές της Καινοτομίας, είναι καιρός να μετατρέψετε τα σχέδια σε πραγματικότητα και να ξεκινήσετε τη δράση.

Μια εξαιρετική κατευθυντήρια γραμμή για την εφαρμογή στα σχολεία γίνεται από το Education Endowment Foundation.

<https://educationendowmentfoundation.org.uk/education-evidence/guidance-reports/implementation>

Στο πλαίσιο του έργου PHERECLOS, ερευνητές του Πανεπιστημίου της Βιέννης δημιούργησαν μια εργαλειοθήκη εφαρμογής που μπορεί να σας χρησιμεύσει ως έμπνευση και καθοδήγηση και να σας παρέχει ορισμένα απλά εργαλεία εφαρμογής. Αυτός είναι ο σύνδεσμος:

https://www.phereclos.eu/wpcontent/uploads/2020/10/PHERECLOSWP6_Implementation-Toolkit.pdf

Υπάρχουν πολλές εμπνευσμένες πρακτικές σε όλο τον κόσμο. Όταν προσπαθείτε να τις εφαρμόσετε, θα πρέπει πάντα να τις προσαρμόσετε στο δικό σας πλαίσιο. Στο παράρτημα I θα βρείτε ένα υπόδειγμα για την ανάλυσή τους.

**ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΚΑΙ
ΒΕΛΤΪΩΣΗ**

Πολλοί οργανισμοί φοβούνται την αξιολόγηση. Νομίζουν ότι όλα αφορούν τη μέτρηση της επιτυχίας και την τιμωρία τους για την αποτυχία επίτευξης των στόχων τους. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τα σχολεία, τα οποία, σε πολλές χώρες, αντιμετωπίζουν το συνεχές άγχος της αξιολόγησης από κυβερνητικούς επιθεωρητές. Η ανησυχία ότι οι επιθεωρητές μπορεί να φτάσουν χωρίς προειδοποίηση και να υποβαθμίσουν το καθεστώς του σχολείου τους από "εξαιρετικό" σε "καλό" ή χειρότερα είναι ένας διαρκής εφιάλτης. Σε αυτό το πλαίσιο, η αξιολόγηση αντιμετωπίζεται συχνά με αρνητικό τρόπο, ως ένας από τους παράγοντες που οδηγούν στο άγχος της οργανωτικής απόδοσης (Cullen, 2013)

Όταν τα εργαλεία και οι μέθοδοι αξιολόγησης χρησιμοποιούνται για να βοηθήσουν τους οργανισμούς να μάθουν πώς να κάνουν τα πράγματα καλύτερα, η αξιολόγηση είναι ένα πολύ ισχυρό εργαλείο για την υποστήριξη της αλλαγής και της καινοτομίας. Για να βοηθηθούν οι οργανισμοί να μάθουν, η αξιολόγηση πρέπει να χρησιμοποιείται όχι μόνο ως αναδρομικό εργαλείο για την αξιολόγηση της απόδοσης, για παράδειγμα στο τέλος μιας σχολικής χρονιάς (διαμορφωτική αξιολόγηση). Αντίθετα, πρέπει να ενσωματωθεί στην οργανωτική διαδικασία για να υποστηρίξει έναν κύκλο συνεχούς βελτίωσης. Αυτό σημαίνει ότι η αξιολόγηση μπορεί και πρέπει να χρησιμοποιηθεί για να βοηθήσει τα σχολεία να σχεδιάσουν και να αναπτύξουν το σχεδιασμό των αλλαγών τους ("εκ των προτέρων" αξιολόγηση). Σημαίνει επίσης ότι η αξιολόγηση μπορεί και πρέπει να εφαρμόζεται για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της προόδου καθώς το σχολείο προχωρεί στην εφαρμογή του σχεδίου αλλαγής του ("διαμορφωτική" αξιολόγηση). Υπό αυτή την έννοια, η αξιολόγηση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο να βοηθήσει τα σχολεία να υπολογίσουν πόσο μακριά έχουν διανύσει στο "ταξίδι της αλλαγής". Κάθε σχολείο έχει ήδη εφαρμόσει κάποια μορφή δομημένης αξιολόγησης, συνιστάται να επανεξετάσετε τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η αξιολόγηση γενικά για όλα τα θέματα και στη συνέχεια να συμπεριλάβετε την αξιολόγηση της προόδου της ψηφιοποίησης στη γενική διαδικασία.

Ουσιαστικά, ο ρόλος της αξιολόγησης στους οργανισμούς δεν είναι να οδηγεί στην τελειότητα, αλλά να κατανοεί τι είναι σχετικό, τι μπορεί να ελεγχθεί και τι όχι, τι είναι αρκετά καλό και κυρίως τι μπορεί να εφαρμοστεί από την εμπειρία που αποκομίστηκε για να βοηθήσει τον οργανισμό να αλλάξει προς το καλύτερο.

ΓΙΑΤΊ ΝΑ ΓΊΝΕΤΑΙ Η ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗ?

Η αξιολόγηση είναι σημαντική για διάφορους λόγους. Βοηθάει τα σχολεία να σχεδιάσουν την αλλαγή. Τα βοηθά να επιλέξουν σημεία αναφοράς βάσει των οποίων μπορούν να αξιολογήσουν την πρόοδο που σημειώνουν με το σχέδιό τους. Υποστηρίζει τη λογοδοσία εντός του οργανισμού. Βοηθά τα σχολεία να μαθαίνουν από όσα επιτυγχάνουν και από όσα δεν πάνε σύμφωνα με το σχέδιο.

Οι κύριοι λόγοι ή σκοποί για την πραγματοποίηση της αξιολόγησης:

1. Αναπτυξιακός σκοπός: Να βοηθήσει το σχολείο να αναπτύξει ένα σχέδιο για καινοτομία και αλλαγή (εκ των προτέρων αξιολόγηση)
2. Λειτουργικός σκοπός : Να βοηθήσει το σχολείο να παρακολουθεί πώς εξελίσσεται σε σχέση με τις τρέχουσες στρατηγικές και τα σχέδιά του (συνεχής ή "διαμορφωτική" αξιολόγηση)
3. Αθροιστικός σκοπός : Να βοηθήσει το σχολείο να μετρήσει τι έχει επιτύχει (εκ των υστέρων αξιολόγηση)

Η συνιστώσα της αξιολόγησης του μοντέλου οργανωτικής αλλαγής είναι κρίσιμη για την υποστήριξη της καινοτομίας και της αλλαγής. Η ενσωμάτωση της αξιολόγησης σε ένα πρόγραμμα σχολικής καινοτομίας θα δημιουργήσει επαναλαμβανόμενους βρόχους ανατροφοδότησης που θα επιτρέψουν τη μάθηση από προηγούμενες εμπειρίες. Η αξιολόγηση θα επιτρέψει επίσης στο σχολείο να γίνει ένας πραγματικός "οργανισμός μάθησης".

Υπάρχουν πολλοί τρόποι αξιολόγησης, γενικά μπορούμε να διακρίνουμε τρεις διαφορετικούς τύπους αξιολόγησης:

1

Βασισμένη σε στόχους

Σε αυτόν τον τύπο αξιολογείται κατά πόσον έχουν επιτευχθεί οι στόχοι που έχουν τεθεί. Είναι μια καλή μέθοδος αν χρησιμοποιείτε τον καθορισμό στόχων SMARTER, καθώς μπορείτε να ανατρέξετε στους στόχους που έχετε θέσει κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού.

2

Με βάση τη διαδικασία

Σε αυτόν τον τύπο αναλύονται τα δυνατά σημεία και οι αδυναμίες.

3

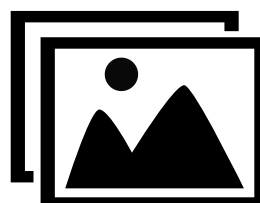
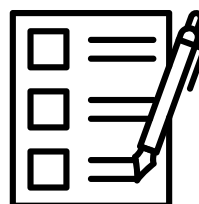
Με βάση τα αποτελέσματα

Σε αυτόν τον τύπο εξετάζετε τη γενικότερη εικόνα, εξετάζοντας ποιες ευρύτερες επιπτώσεις είχε η καινοτομία.

Σας ενθαρρύνουμε να αξιολογήσετε τις προσπάθειές σας χρησιμοποιώντας περισσότερες από μία μεθόδους, αποκτώντας έτσι περισσότερες πληροφορίες που θα σας βοηθήσουν στην υλοποίηση περαιτέρω βελτιώσεων.

Ορισμένες μέθοδοι αξιολόγησης που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε είναι οι εξής:

1. Τεστ
 - a. Τεστ πριν και μετά
 - b. Τεστ με ομάδες ελέγχου
2. Συμμετοχή
 - a. Παρουσία
 - b. Ολοκλήρωση
 - c. Πιστοποίηση
 - d. Παρακολούθηση
3. Συλλογή Δεδομένων
 - a. Έρευνα
 - b. Ερωτηματολόγια
 - c. Συνεντεύξεις
 - d. Λίστες
 - e. Φόρμες ανατροφοδότησης
4. Οικονομική Έκθεση
 - a. Κόστος στον προϋπολογισμό
 - b. Κόστος ανά μονάδα υπηρεσίας
 - c. Στην ώρα του στον προϋπολογισμό
5. Επίδοση
 - a. Βαθμοί
 - b. Αποφοίτηση
 - c. Μείωση της υποτροπής
 - d. Τοποθέτηση σε θέσεις εργασίας
 - e. Άδειες, επιθεωρήσεις, πιστοποιήσεις
6. Υποκειμενικά (ποιοτικά)
 - a. Περιοδικά
 - b. Μαρτυρίες
 - c. Παρατηρήσεις
 - d. Φωτογραφίες
 - e. Αποκόμματα

Όταν επιλέγετε μια μεθοδολογία, σας ενθαρρύνουμε να συνδυάσετε ποσοτικές μεθόδους, που σας επιτρέπουν να εργαστείτε με περισσότερα δεδομένα, αλλά και να χρησιμοποιήσετε ποιοτικές μεθόδους για να κατανοήσετε το νόημα πίσω από τους αριθμούς.

**ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΌ
ΥΠΌΒΑΘΡΟ**

Όπως όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα δικαιώματα των παιδιών υπόκεινται σε μια εσωτερική ιεραρχία. Η προστασία της ζωής, παρόμοια με το γενικό δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, υπερισχύει όλων των άλλων δικαιωμάτων. Φαίνεται, ωστόσο, ότι οι εθνικές και περιφερειακές ρυθμιστικές αρχές θεωρούν ότι διαθέτουν απόλυτη ελευθερία όσον αφορά την ιεράρχηση και την απόδοση σημασίας στα δικαιώματα των παιδιών σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Μια προσέγγιση που επικεντρώνεται καθαρά στην πρόληψη του κινδύνου χάνει από τα μάτια της τη σημασία της εξισορρόπησης, και μάλιστα του σεβασμού, των δικαιωμάτων των παιδιών. Μια προσέγγιση μείωσης των κινδύνων μπορεί να επιτύχει ισορροπία μεταξύ των ανταγωνιστικών δικαιωμάτων των παιδιών, ελαχιστοποιώντας παράλληλα τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στα ψηφιακά περιβάλλοντα.

Παρακάτω παρουσιάζεται μια επισκόπηση των ευρωπαϊκών και διεθνών κανόνων που αφορούν τα δικαιώματα των παιδιών στο διαδίκτυο.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΉ ΈΝΩΣΗ

ΓΕΝΙΚΌΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΌΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΪΑ ΔΕΔΟΜΈΝΩΝ ("GDPR")

Ο ΓΚΠΔ, που εγκρίθηκε το 2016, είναι μια πράξη που ισχύει άμεσα και είναι δεσμευτική σε κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ("ΕΕ"). Το πιο σημαντικό για τους παρόντες σκοπούς είναι το άρθρο 8, με τίτλο Προϋποθέσεις που ισχύουν για τη συγκατάθεση του παιδιού σε σχέση με τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας.

Το άρθρο αυτό, στην ουσία, καθορίζει την προεπιλεγμένη ηλικία συναίνεσης σε ψηφιακά περιβάλλοντα στα 16 έτη, αν και παρέχει το περιθώριο στα κράτη μέλη να τη μειώσουν μέχρι και τα 13 έτη. Ως εκ τούτου, απαγορεύεται στα κράτη μέλη της ΕΕ να θεσπίσουν χαμηλότερη ηλικία συναίνεσης. Η Ισπανία καθόρισε το όριο στην ηλικία των 14 ετών.

Ο κανονισμός θέτει περαιτέρω ότι θα πρέπει να χρησιμοποιείται απλοϊκή, φιλική προς τα παιδιά γλώσσα σε κάθε επικοινωνία που απευθύνεται σε παιδιά σε περιβάλλοντα επεξεργασίας δεδομένων (άρθρο 12 και αιτιολογική σκέψη 58). Όλες οι εθνικές εποπτικές αρχές πρέπει επίσης να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις δραστηριότητες του διαδικτύου που απευθύνονται σε παιδιά (άρθρο 57). Θεωρείται ότι τα παιδιά χρήζουν τέτοιας εκτεταμένης προστασίας λόγω της έλλειψης κατανόησης των συνεπειών της κοινοποίησης των προσωπικών τους δεδομένων (αιτιολογική σκέψη 38).

Αυτή η καθολική απαγόρευση της χρήσης ορισμένων ιστότοπων από άτομα κάτω των 16 ετών (καθώς πολλοί ιστότοποι δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν χωρίς επεξεργασία δεδομένων), αποτελεί μια σκληρή μορφή πρόληψης κινδύνων. Υποθέτει ότι τα παιδιά δεν είναι ικανά να λαμβάνουν τις δικές τους αποφάσεις και πρέπει να προστατεύονται από κάθε κίνδυνο. Στο όνομα της πρόληψης κινδύνων, έχουν θιγεί, μεταξύ άλλων, τα δικαιώματα της ελευθερίας του λόγου και του συνεταιρίζεσθαι.

ΔΙΕΘΝΈΣ ΔΊΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΉ

ΣΎΜΒΑΣΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΈΝΩΝ ΕΘΝΏΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΪΏΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΎ

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι το σημαντικότερο και ευρύτερο διεθνές νομικό μέσο σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών. Ως εκ τούτου, έχει επίσης μεγάλη σημασία για το ψηφιακό πλαίσιο. Χωρίς ιδιαίτερη σειρά σπουδαιότητας, τα ακόλουθα δικαιώματα έχουν, ή θα πρέπει να έχουν, τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στο διαδικτυακό περιβάλλον:

- Το δικαίωμα στην ελεύθερη έκφραση (άρθρο 13).
- Το δικαίωμα στην ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας (άρθρο 14).
- Το δικαίωμα στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και του ειρηνικού συνέρχεσθαι (άρθρο 15).
- Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή (άρθρο 16).
- Το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες (άρθρο 17).
- Το δικαίωμα στην εκπαίδευση (άρθρο 28).
- Το δικαίωμα στον ελεύθερο χρόνο, το παιχνίδι και τον πολιτισμό (άρθρο 31).
- Το δικαίωμα στην προστασία από την οικονομική, σεξουαλική και άλλες μορφές εκμετάλλευσης (άρθρα 32, 34 και 36, αντίστοιχα).

ΓΕΝΙΚΌ ΣΧΌΛΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΎΜΒΑΣΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΈΝΩΝ ΕΘΝΏΝ

Το 2021, η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού εξέδωσε το Γενικό σχόλιο 25 σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Η Επιτροπή επεξεργάστηκε τέσσερις αρχές μέσω των οποίων θα πρέπει να επιτευχθεί η εφαρμογή και η εξισορρόπηση των δικαιωμάτων των παιδιών σε εθνικό επίπεδο.

1

Πρώτον, τα κράτη πρέπει να εγγυώνται την απαγόρευση των διακρίσεων. Τα παιδιά θα πρέπει να έχουν ίση και αποτελεσματική πρόσβαση στα ψηφιακά περιβάλλοντα. Η μισητή επικοινωνία ή η άδικη μεταχείριση με τη χρήση της τεχνολογίας θεωρείται επίσης μεταχείριση με διακρίσεις.

2

Δεύτερον, το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού θα πρέπει να ενημερώνει τις εθνικές προσπάθειες σχετικά με τις ψηφιακές τεχνολογίες. Η ρύθμιση, ο σχεδιασμός, η χρήση και η διαχείριση αυτών των τεχνολογιών θα πρέπει να έχουν ως κύριο μέλημα το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού. Τα κράτη θα πρέπει να συμβουλεύονται οργανώσεις για τα δικαιώματα των παιδιών. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι όλα τα δικαιώματα των παιδιών θα πρέπει να έχουν τη δέουσα βαρύτητα, περιλαμβάνοντας έτσι το δικαίωμα αναζήτησης, λήψης και μετάδοσης πληροφοριών και όχι μόνο το δικαίωμα προστασίας από βλάβες.

3

Τρίτον, τα κράτη θα πρέπει να προστατεύουν τα παιδιά από κινδύνους για τη ζωή και την ανάπτυξή τους. Οι κίνδυνοι αυτοί περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, όπως το βίαιο περιεχόμενο και τα τυχερά παιχνίδια.

4

Τέταρτον, τα κράτη πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα παιδιά μπορούν να εκφράζουν τις απόψεις τους μέσω των ψηφιακών τεχνολογιών και ότι οι απόψεις αυτές γίνονται σεβαστές. Κατά τη ρύθμιση αυτού του τομέα, τα κράτη θα πρέπει να δίνουν τη δέουσα προσοχή στις ανησυχίες και τις απόψεις των παιδιών.

Το Γενικό Σχόλιο υπογραμμίζει την ανάγκη για εξειδικευμένες πολιτικές και κανόνες σε εθνικό επίπεδο, οι οποίοι να αντιμετωπίζουν τα δικαιώματα των παιδιών στο ψηφιακό περιβάλλον.

Όπως προκύπτει από τη σύντομη περίληψη που παρατίθεται παραπάνω, η Επιτροπή θεωρεί (δικαίως) κρίσιμο τα κράτη να αναγνωρίζουν τη σημασία όλων των δικαιωμάτων των παιδιών στον ψηφιακό κόσμο. Οι ολοκληρωμένες προσεγγίσεις πρόληψης κινδύνων είναι εντυπωσιακά αντίθετες με αυτόν τον απαιτούμενο σεβασμό των δικαιωμάτων, όπως αυτό της πρόσβασης σε πληροφορίες και της έκφρασης της γνώμης.

Εάν, στο όνομα της πρόληψης κινδύνου, ένας γονέας ή μια αρχή μπορεί να εμποδίσει ένα παιδί να χρησιμοποιεί ψηφιακές πλατφόρμες, αυτό ισοδυναμεί με κατά μέτωπο επίθεση στα δικαιώματα αυτά χωρίς διακριτό λόγο. Όπως εξηγεί η ΕΟΚΕ, η αναλογική προστασία, η αμερόληπτη μεταχείριση και το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού θα πρέπει να διέπουν τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την παρουσία των παιδιών στο διαδίκτυο.

Το διαδίκτυο μπορεί να αποτελέσει ένα απαραίτητο εργαλείο για την εκπλήρωση των δικαιωμάτων των παιδιών. Μέσω του διαδικτύου μπορούν επίσης να προωθηθούν τα δικαιώματα της ελεύθερης έκφρασης, της ελευθερίας της σκέψης, της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, της πρόσβασης σε πληροφορίες, της ελευθερίας του ελεύθερου χρόνου, του παιχνιδιού και του πολιτισμού, καθώς και το δικαίωμα στην εκπαίδευση με τρόπο που δεν είναι δυνατός στον κόσμο εκτός σύνδεσης.

Μέσω των δημόσιων φόρουμ, τα παιδιά μπορούν να εκφράσουν τις απόψεις τους σε φόρμες και σε ακροατήρια, κάτι που δεν θα μπορούσαν να κάνουν εκτός διαδικτύου. Μέσω της ψηφιακής εκπαίδευσης, η ποικιλία και η ποιότητα του υλικού που χρησιμοποιείται στη διδασκαλία, καθώς και των μεθόδων διδασκαλίας, μπορούν να ενισχυθούν σημαντικά. Τα παιχνίδια παρέχουν νέες μορφές παιχνιδιού καθώς και παιγνιώδους μάθησης, ενώ συχνά επιτρέπουν επίσης νέους τρόπους σύνδεσης με συνομηλικούς και πρόσβασης σε πληροφορίες.

Άλλα δικαιώματα μπορεί, αντίθετα, να απειληθούν σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Ιδιαίτερα το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και την προστασία από την εκμετάλλευση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Ωστόσο, το κύριο συμπέρασμα δεν πρέπει να είναι ότι τα δικαιώματα αυτά πρέπει να προστατεύονται εις βάρος όλων των άλλων δικαιωμάτων που αναφέρθηκαν προηγουμένως. Οι κίνδυνοι για αυτά θα πρέπει να μετριαστούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό, διασφαλίζοντας το σεβασμό όλων των άλλων δικαιωμάτων, εκτός αν αυτό είναι αδύνατο υπό τις περιστάσεις. Κανένα άλλο δικαίωμα εκτός από αυτό της ζωής και της επιβίωσης δεν μπορεί να υπερισχύει των άλλων χωρίς προσεκτική εξισορρόπηση και, αν είναι δυνατόν, αξιολόγηση κατά περίπτωση.

ΈΓΓΡΑΦΟ ΠΡΟΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΑΜΕΪΟΥ ΤΩΝ ΗΝΩΜΈΝΩΝ ΕΘΝΏΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ (“UNICEF”)

Πρόσφατη έρευνα του Ταμείου των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά (“UNICEF”) προτείνει την υιοθέτηση αρχών παρόμοιων με αυτές που προτείνει η Επιτροπή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού στο πλαίσιο των εργαλείων διασφάλισης της ηλικίας. Αυτές είναι οι εξής:

Αναλογική και διαφανής χρήση: Τα εργαλεία διασφάλισης της ηλικίας, τα οποία στην πραγματικότητα αποτελούν εμπόδια στην ελεύθερη πρόσβαση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο εάν είναι απαραίτητα και αναλογικά και θα πρέπει να χρησιμοποιούνται με τρόπο διαφανή για τα παιδιά.

Πρόσβαση και ενσωμάτωση: Η άσκηση των δικαιωμάτων των παιδιών στη διαδικτυακή σφαίρα δεν θα πρέπει να εμποδίζεται, εκτός εάν υπάρχει κίνδυνος που βασίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία. Δεν θα πρέπει να απαγορεύεται εντελώς η πρόσβαση εάν υπάρχει λιγότερο παρεμβατικό μέτρο. Όλα τα ανωτέρω πρέπει να εφαρμόζονται χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις.

Διακυβέρνηση: Η ηλικιακή ρύθμιση (δηλαδή η πρόσβαση υπό τον όρο ότι πρέπει να είσαι σε μια συγκεκριμένη ηλικία) πρέπει να δικαιολογείται με στοιχεία για πιθανή βλάβη και με επιχειρήματα σχετικά με τα επιλεγμένα ηλικιακά εύρη. Σε διεθνές επίπεδο, απαιτείται μεγαλύτερη συνοχή στο ρυθμιστικό πλαίσιο για την προστασία και την εκπλήρωση των δικαιωμάτων των παιδιών.

Αυτό που είναι ίσως ακόμη πιο έντονο κατά την εξέταση αυτής της έρευνας από το Γενικό Σχόλιο είναι το αβάσιμο των συνολικών απαγορευτικών μέτρων στο όνομα της πρόληψης των κινδύνων. Τα δικαιώματα του παιδιού, με απλά λόγια, δεν επιτρέπουν τη λήψη γενικευμένων μέτρων. Αυτό δεν πρέπει να αποτελεί έκπληξη: τα γενικά ανθρώπινα δικαιώματα υπόκεινται σε πανομοιότυπες προσπάθειες εξισορρόπησης. Είναι καιρός να αναγνωρίσουν τα κράτη ότι τα δικαιώματα των παιδιών είναι ανθρώπινα δικαιώματα και αξίζουν την ίδια αφοσιωμένη και προσεκτική εξισορρόπηση που λαμβάνουν τα “δικαιώματα των ενηλίκων”.

Θα πρέπει να επινοηθούν αναλογικές, διαφανείς, προσβάσιμες και περιεκτικές ρυθμίσεις και πολιτικές σε τομείς που αφορούν τη διαδικτυακή παρουσία των παιδιών. Οι οριζόντιοι ηλικιακοί περιορισμοί, για παράδειγμα, για τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης σε οποιαδήποτε μορφή δεν είναι σαφώς ένα τέτοιο ισορροπημένο μέτρο. Στη λήψη αποφάσεων θα πρέπει να επικρατεί η μείωση των κινδύνων και όχι η πρόληψη των κινδύνων, ώστε να γίνονται σεβαστά και να προασπίζονται τα δικαιώματα των παιδιών. Από την άλλη πλευρά, το διαδίκτυο και οι αγορές γύρω από αυτό είναι πολύ διαφορετικές και εξελίσσονται πολύ γρήγορα, οπότε οι γονείς χρειάζονται χρόνο και σαφείς αριθμούς, για να λάβουν αποφάσεις.

ΕΘΝΙΚΌ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΌ ΠΛΑΪΣΙΟ: ΕΛΛΆΔΑ

Ηλικία συναίνεσης για τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας (ΓΚΠΔ, άρθρο 8)

Η Ελλάδα έλαβε την απόφαση να μειώσει την ηλικία συναίνεσης των παιδιών για πλαίσια κάτω από το προκαθορισμένο όριο που προβλέπει ο ΓΚΠΔ. Ενώ ο κανονισμός προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν ηλικία συναίνεσης μόλις 13 ετών, η Ελλάδα εφάρμοσε τον κανονισμό σε εθνικό επίπεδο καθορίζοντας την ηλικία συναίνεσης στα 15 έτη.

Προστασία των παιδιών στο διαδίκτυο και τα δικαιώματα των γονέων: νομοθεσία και πολιτική

Στην Ελλάδα δεν έχει θεσπιστεί ειδικός νόμος σχετικά με την προστασία των παιδιών στο διαδίκτυο, ούτε σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των γονέων στο προαναφερθέν πλαίσιο. Το συμφέρον του παιδιού ως έννοια δεν ορίζεται σε καμία δεσμευτική πράξη. Οι ισχύοντες νόμοι βασίζονται στην ΕΣΔΑ του ΟΗΕ.

Η γονική ευθύνη, γενικά, ορίζεται από τον Αστικό Κώδικα και περιλαμβάνει τη φροντίδα, την προστασία και την εκπαίδευση. Οι έννοιες αυτές, με τη σειρά τους, μπορούν να εφαρμοστούν σε ψηφιακά πλαίσια. Ο γονέας (ή ο κηδεμόνας) πρέπει να προάγει τα ηθικά και υλικά συμφέροντα του παιδιού. Το πρώτο, σχετικό με την παρούσα συζήτηση, περιλαμβάνει την ψυχολογική και διανοητική υγεία, καθώς και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, τα οποία είναι εξαιρετικά σημαντικά σε διαδικτυακά περιβάλλοντα.

Είναι ενδιαφέρον ότι, παρά τη σχετικά υψηλή ηλικία συναίνεσης σε ψηφιακά περιβάλλοντα, το ελληνικό νομικό σύστημα εφαρμόζει μια ευέλικτη προσέγγιση για την αξιολόγηση της ωριμότητας του παιδιού σε νομικές διαδικασίες. Αναγνωρίζεται ότι κάθε παιδί και, συνεπώς, κάθε υπόθεση είναι διαφορετική και, κατά συνέπεια, εφαρμόζονται υψηλά επίπεδα ευελιξίας κατά την αξιολόγηση της ωριμότητας του παιδιού. Αυτή η ευελιξία απουσιάζει σαφώς από την προσέγγιση που ακολουθείται όσον αφορά την παρουσία ανηλίκων στο διαδίκτυο.

Μια σειρά από ξεχωριστές πολιτικές και φορείς συμμετέχουν στις προσπάθειες προστασίας των παιδιών στο διαδίκτυο, όπως για παράδειγμα το Δίκτυο Ελληνικών Σχολείων των δημόσιων σχολείων της χώρας και του εξωτερικού. Η ασφαλής πρόσβαση των μαθητών στο διαδίκτυο και η προστασία τους από ακατάλληλο περιεχόμενο είναι οι θεμελιώδεις αρχές τους. Από το 1999 λειτουργεί υπηρεσία ελέγχου περιεχομένου στο διαδίκτυο εφαρμόζοντας πολιτική ασφαλούς περιεχομένου, σύμφωνα με τις διεθνείς πρακτικές και τις νομικές απαιτήσεις, αλλά χωρίς τη συμμετοχή των γονέων και χωρίς ορατή δραστηριότητα υποστήριξης των γονέων.

Συνολικά, ενώ υπάρχουν κάποιες προσπάθειες που βασίζονται σε καλές πρακτικές, οι πρωτοβουλίες είναι λιγότερες σε σύγκριση με άλλες χώρες.

**ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ
ΈΡΕΥΝΕΣ ΓΙΑ ΤΑ
ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΟΝ
ΨΗΦΙΑΚΟ ΚΟΣΜΟ**

Κατά τους λίγους μήνες που προηγήθηκαν της σύνταξης του παρόντος οδηγού, δημοσιεύθηκαν διάφορα ερευνητικά έγγραφα που επαληθεύουν σαφώς την προσέγγιση μείωσης των κινδύνων που εφαρμόζεται στο "SAILS". Υπογραμμίζουν ότι ο μόνος τρόπος για να μάθει κανείς να σερφάρει με ασφάλεια στο διαδίκτυο είναι να πλοηγείται στο διαδίκτυο και όσο περισσότερο τα παιδιά χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία και μέσα κοινωνικής δικτύωσης τόσο μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και ανθεκτικότητα αποκτούν. Είναι επίσης σαφές ότι ενώ οι τακτικοί χρήστες γνωρίζουν πότε και από ποιον να ζητήσουν βοήθεια, οι ενήλικες γύρω τους, ιδίως οι εκπαιδευτικοί, δεν είναι πάντα προετοιμασμένοι για τη δουλειά.

Πιθανότατα το πιο σημαντικό τέτοιο [έγγραφο](#) είναι της "Sonia Livingstone", μιας από τις πιο ηχηρές υπέρμαχους μιας ισορροπημένης προσέγγισης των ψηφιακών πρακτικών και της διασφάλισης όλων των δικαιωμάτων των παιδιών, όχι μόνο του δικαιώματος στην προστασία, και των συναδέλφων της. Πρόκειται για μια συστημική επισκόπηση στοιχείων που έχει ως στόχο να κάνει τη σύνδεση μεταξύ της ευημερίας των νέων που σχετίζονται με περιεχόμενο ή περιστατικά που είναι δυσάρεστα ή άσχημα, και της ανθεκτικότητας και του γραμματισμού τους στα μέσα ενημέρωσης. Το ποσοστό των νέων που αναφέρουν ότι το επίπεδο ευημερίας τους μειώνεται λόγω τέτοιων συναντήσεων μειώνεται και φαίνεται να υπάρχει πολύ ισχυρή σύνδεση μεταξύ της ανθεκτικότητάς τους σε τέτοια γεγονότα και της ευημερίας τους. Ωστόσο, μπορείτε να αποκτήσετε ανθεκτικότητα μόνο αν χρειαστεί να αντιμετωπίσετε πραγματικά δύσκολες καταστάσεις και αν αυξήσετε τα επίπεδα γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης. Έτσι, φαίνεται να είναι σαφές ότι με την κατάλληλη υποστήριξη από την οικογένεια, τους φίλους και τους ενήλικες του κύκλου εμπιστοσύνης τους, οι νέοι επωφελούνται μακροπρόθεσμα από την έκθεση σε κινδύνους και δυσάρεστες καταστάσεις. Το έργο που προσπαθούμε να βοηθήσουμε τους γονείς και τους επαγγελματίες εκπαιδευτικούς να λύσουν είναι να μπορέσουν να προσφέρουν τη σωστή υποστήριξη, να αυξήσουν την ανθεκτικότητα με σύνθετο τρόπο και να υποστηρίξουν τον γραμματισμό τους στα μέσα.

Μια άλλη [έρευνα](#) που συγγράφηκε από την Kathy Hirsch-Pasek και τους συναδέλφους της υπογραμμίζει τη σημασία της στόχευσης των γονέων ως κύριας ομάδας αποδεκτών στο SAILS. Η έρευνά τους επικεντρώθηκε στα μικρότερα παιδιά, στις ψηφιακές πρακτικές τους (ιδίως στην παρακολούθηση βίντεο) και στο ρόλο των γονέων που το συζητούν μαζί τους για τις άλλες δεξιότητες και ικανότητές τους. Τα ευρήματά τους υπογραμμίζουν και πάλι έντονα τη σημασία της περιέργειας των γονέων για τις ψηφιακές δραστηριότητες των παιδιών και τη σημασία των συζητήσεων.

Η έρευνα που διεξήγαγε η [Ofcom](#) στο Ηνωμένο Βασίλειο δείχνει ότι τα περισσότερα παιδιά κάτω των 13 ετών είναι ήδη εγγεγραμμένα σε τουλάχιστον μία πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης. Το ένα τρίτο των γονέων παιδιών ηλικίας 5 έως 7 ετών δήλωσαν ότι το παιδί τους έχει προφίλ, το οποίο αυξήθηκε στο 60% μεταξύ των παιδιών ηλικίας 8 έως 11 ετών. Δεν υπάρχουν στοιχεία απευθείας από τα παιδιά, οπότε τα ποσοστά είναι πιθανό να είναι υψηλότερα, ιδίως για την ηλικιακή ομάδα 8 έως 13 ετών. Αυτή είναι μια πραγματικότητα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε και σημαίνει ότι ακόμη και οι γονείς και οι δάσκαλοι των μικρότερων παιδιών πρέπει να έχουν τις κατάλληλες ικανότητες για να καθοδηγήσουν τα παιδιά, επιτρέποντάς τους παράλληλα να πειραματιστούν.

Η [Amy Orben](#) και οι συνεργάτες της ανέλυσαν τον αντίκτυπο της χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην ικανοποίηση από τη ζωή και διαπίστωσαν ότι υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ αγοριών και κοριτσιών διαφορετικών ηλικιών. Τα υψηλά επίπεδα χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ευθύνονται για τη χαμηλότερη ικανοποίηση από τη ζωή των κοριτσιών ηλικίας 11-13 ετών και των αγοριών ηλικίας 14-15 ετών.

Μια πρόσφατη δημοσίευση των Lie Detectors, μιας βελγικής δημοσιογραφικής ΜΚΟ, διαπιστώνει μια σαφή αναντιστοιχία μεταξύ της χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης από τα παιδιά και τους νέους και των ενηλίκων που βρίσκονται κοντά τους. Πρόκειται για μια σημαντική διαπίστωση που υπογραμμίζει ότι τα έμμεσα εργαλεία είναι σημαντικά στην εκπαίδευση για τη διαβίωση στην ψηφιακή εποχή, καθώς ο εκπαιδευτικός μπορεί να ζει σε μια διαφορετική ψηφιακή πραγματικότητα από την ψηφιακή πραγματικότητα του μαθητή ανεξάρτητα από το ποιος εκπαιδεύει ποιον. Το έγγραφο αυτό αναδεικνύει επίσης ένα άλλο στοιχείο της προσέγγισής μας, το ότι τα παιδιά είναι συχνά πιο εξειδικευμένα από τους ενήλικες. Τα ευρήματα δείχνουν ότι τα παιδιά είναι πολύ πιο ικανά να εντοπίζουν παραποιημένες εικόνες από ό,τι οι ενήλικες.

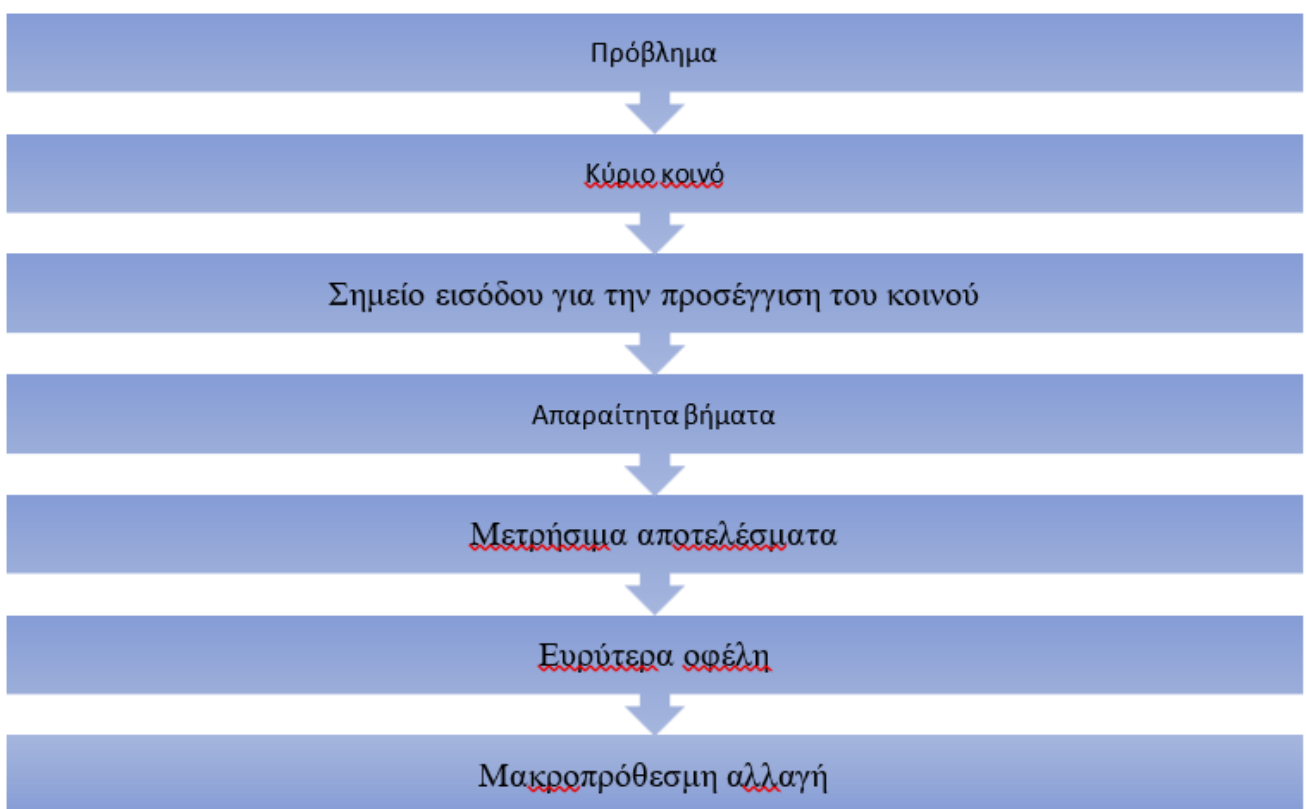
Η έκθεση της UNICEF The State of the World's Children 2021 (Η κατάσταση των παιδιών του κόσμου 2021) δείχνει ότι με το να είναι τακτικά συνδεδεμένα και ενεργά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα παιδιά αποκτούν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και στη συνέχεια αισθάνονται πολύ πιο ασφαλή στο διαδίκτυο. Είναι καθησυχαστικό το εύρημα ότι η συντριπτική πλειονότητα των παιδιών γνωρίζει πώς να αναζητήσει υποστήριξη αν κάτι νιώθει άβολα στο διαδίκτυο. Το ποσοστό αυτό αυξάνεται με την κανονικότητα της σύνδεσης. Το 74% των πρώτων χρηστών γνωρίζει ήδη πώς να ζητήσει βοήθεια από την οικογένεια, άλλους ενήλικες ή φίλους. Η περιστασιακή χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης αυξάνει το ποσοστό αυτό στο 86%, ενώ στην περίπτωση των τακτικών χρηστών το 93% αισθάνεται σίγουρο ότι μπορεί να ζητήσει βοήθεια. Ωστόσο, ένα μεγάλο ποσοστό παιδιών αισθάνθηκε ότι το σχολείο δεν ανταποκρίθηκε καθόλου στις προκλήσεις της διαδικτυακής μάθησής τους.

ΠΑΡ'ΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡ'ΑΡΤΗΜΑ Ι. ΟΙ ΚΑΛ'ΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚ'ΕΣ

Το παρόν υπόδειγμα βασίζεται στο μεθοδολογικό πλαίσιο Θεωρία της Αλλαγής. Αυτό το μεθοδολογικό εργαλείο χρησιμοποιείται από πολλούς διαφορετικούς οργανισμούς, από κυβερνητικούς φορείς έως (μεγάλες) επιχειρήσεις και ΜΚΟ, για την υποστήριξη των διαδικασιών ανάπτυξης πολιτικών και έργων. Ωστόσο, το ΤοC αναπτύχθηκε αρχικά ως εργαλείο αξιολόγησης. Κατά τη διαδικασία αυτή, τα αποτελέσματα του μοντέλου ΤοC και μαζί με αυτά, ο αντίκτυπος σε μια "πορεία αποτελεσμάτων" (Tarlin et al. 2013). Το πλαίσιο ΤοC λειτουργεί ως εξής:

"Ένα σημαντικό βήμα για την αξιολόγηση των έργων από το πλαίσιο του ΤοC είναι ο προσδιορισμός των (προ)προϋποθέσεων που πρέπει να τεθούν για την επίτευξη των στόχων αυτών. Η επιτυχία αυτού του μοντέλου είναι να μπορεί να καταδειχθεί η πρόοδος με την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων ως απόδειξη του βαθμού επίτευξης των στόχων. Μέσω έξι διαφορετικών ερωτήσεων, θα καθοριστούν οι βασικές παραδοχές που από κοινού απαντούν στην ερώτηση: "Ποια είναι η μακροπρόθεσμη αλλαγή που βλέπετε ως στόχο σας;". Με αυτόν τον τρόπο, η μεθοδολογία ΤοC παρέχει μια δομημένη περιγραφή και επεξεργασία των ερωτημάτων τι, πώς και γιατί. Με τον τρόπο αυτό δείχνει πώς ένα συγκεκριμένο έργο συνέβαλε στην επιθυμητή αλλαγή και πώς μπορεί να αναμένεται αυτή η ανάπτυξη σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο". (Salamon, Verboon 2020)

ΈΝΤΥΠΟ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΕΣΗ ΤΩΝ ΚΑΛΩΝ ΣΤΟΙΧΕΪΩΝ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

1: Γενικές πληροφορίες

Τίτλος του έργου:
Ιστοσελίδα:
Πάροχος μελέτης περίπτωσης:
Όνομα του οργανισμού:
Υπεύθυνος:
Στοιχεία επικοινωνίας:
Άλλοι σύνδεσμοι προς το διαδικτυακό υλικό (βίντεο, φωτογραφίες, τεκμηρίωση κ.λπ.):
Γεωγραφική περιοχή που εφαρμόζεται:
Τόπος προέλευσης:
Χρονοδιάγραμμα έργου:
Είδος του οργανισμού στον οποίο λαμβάνει χώρα η πρωτοβουλία: (εκπαιδευτικός οργανισμός; προσθέστε επίσης τον τύπο και το επίπεδο).

2: Αφήγηση, προέλευση και στόχοι της πρωτοβουλίας

Τι είδους έργο είναι αυτό; Παρακαλώ δώστε μια σύντομη περιγραφή (περίληψη)!
Παρακαλώ πείτε μας γιατί, σε γενικές γραμμές, το έργο αυτό θεωρείται επιτυχημένο;
Ποιες προκλήσεις έπρεπε να επιλυθούν σε αυτό το έργο;
Βασίζεται η πρωτοβουλία αυτή σε κάποιο συγκεκριμένο θεωρητικό πλαίσιο; Σε ποιο;

3: Περιγράψτε την ομάδα ή τις ομάδες που προορίζονται ως δικαιούχοι αυτής της πρωτοβουλίας!

Γιατί έχει επιλεγεί αυτή η ομάδα στόχος (έχουν επιλεγεί αυτές οι ομάδες);

Θα μπορούσατε να μας πείτε κάτι σχετικά με το σχετικό μέγεθος της (κάθε) ομάδας στόχου, εντός του πληθυσμού του σχολείου πανεπιστημίου, της περιοχής ή/και της χώρας;

Ποια κοινωνικά χαρακτηριστικά λαμβάνονται υπόψη και ποια είναι η γεωγραφική περιοχή που καλύπτεται;

4: Περιγράψτε τους πολιτικούς και κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες που πιστεύετε ότι αποτέλεσαν σημαντικούς παράγοντες για την πρωτοβουλία σας!!

Είχε η πρωτοβουλία πολιτική υποστήριξη (βλ. Επεξήγηση);

Πώς ταιριάζει με τις τοπικές, περιφερειακές ή εθνικές πολιτικές;

Ποιοι είναι οι ενδιαφερόμενοι που υποστηρίζουν την πρωτοβουλία;

Υπάρχουν συγκεκριμένες δημογραφικές αλλαγές που επηρεάζουν το έργο;

Ποια είναι η στρατηγική και η κουλτούρα του (εκπαιδευτικού) οργανισμού;

Σε ποιο βαθμό η πρωτοβουλία επηρεάζει (ή μπορεί να επηρεάσει) την πολιτική του (εκπαιδευτικού) οργανισμού;

5: Περιγράψτε το συνολικό σχεδιασμό της πρωτοβουλίας και τις μεθόδους και τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για την επίτευξη των στόχων!

Περιγράψτε τις συγκεκριμένες δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν!

Ποιοι ήταν οι βασικοί ρόλοι (δάσκαλος, μαθητής, ομάδα διαχείρισης κ.λπ.) στο πλαίσιο του έργου;

Ποιες ιδέες, εργαλεία, θεωρίες, μοντέλα, μεθοδολογία (κ.λπ.) χρησιμοποιήθηκαν για την επίτευξη των στόχων; (βλ. Επεξήγηση)

6: Περιγράψτε αν το έργο σας εξασφάλισε τη βιωσιμότητά του!

Εάν ναι, πώς εξασφαλίσατε τον βραχυπρόθεσμο αντίκτυπο του έργου;

Και πώς εξασφαλίσατε τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπο του έργου;

7: Πείτε μας για τους πόρους που χρησιμοποιήθηκαν σε αυτή την πρωτοβουλία!

Ποιος ήταν ο προϋπολογισμός της πρωτοβουλίας;

8: Σε ποιο βαθμό η πρωτοβουλία πέτυχε τους στόχους της;

Περιγράψτε τα αποδεικτικά στοιχεία που υποστηρίζουν την επιτυχία της πρωτοβουλίας σας!!

Μήπως η παρέμβαση οδήγησε σε ανεπιθύμητα (θετικά) αποτελέσματα;

Ποιους δείκτες (ποσοτικούς και ποιοτικούς) έχετε μετρήσει για να αποδείξετε την επιτυχία;?

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΊΑ

Beckhard, R. & Pritchard, W. (1992). *Changing the essence: the art of creating and leading fundamental change in organizations*. San Francisco: Jossey - Bass Publishers

Bion, W.R. (2004). *Experiences in groups and other papers*. Retrieved from <http://freudians.org/wp-content/uploads/2014/09/Wilfred-R.-Bion-Experiences-in-Groups-and-other-papers-1991.pdf>

Burnes, B. (2011). Why Does Change Fail and What Can We Do about It? *Journal of Change Management*, 11(4), 445-450. doi: 10.1080/14697017.2011.630507

Carneiro, R. (2014). Robert Carneiro introduces the Iguana project. Retrieved from <https://vimeo.com/68202413>

Carneiro, R. (2015). Looking from the Past, Looking to the Future: issues and agendas in education. *European Journal of Education*, 50(4), 524-535. <https://doi.org/10.1111/ejed.12158>

Cullen, J. (2013). Policy brief: our schools are stuck. Retrieved from <http://www.menon.org/wp-content/uploads/2013/04/MENON-Policy-brief-3-Apr-2013.pdf>

Duif, T., Harrison, C. Dartel, N. van & Sinyolo, D. (2013). Distributed leadership in practice. A descriptive analysis of distributed leadership in European Schools. Retrieved from http://josephkessels.com/sites/default/files/duijf_e.a._2013_distributed_leadership_in_practice_eshae-etu00.pdf

EEPN (2020). Collaborative learning and collaborative school leadership in the digital age. <https://educationpolicynetwork.eu/research/research-year-two/>

Elmore, R. F. (2004). *School reform from the inside out: Policy, practice, and performance*. Cambridge, Mass: Harvard Education Press.

European Commission (2017). *DigComp.Edu Framework*.

European Commission (2020a), DG for Education, Youth, Sport and Culture, Supporting teacher and school leader careers: a policy guide: report, Publications Office, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/972132>

European Commission (2020b), COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS Digital Education Action Plan 2021-2027 Resetting education and training for the digital age, COM/2020/624 final

Finsterwald, M. & Kollmayer, M. (2022). *Implementation Toolkit*. Unpublished Manuscript, University of Vienna, Austria.

Fullan, M., Langworthy, M. (2013) *Towards a New End: New Pedagogies for Deep Learning*. Retrieved from <http://www.newpedagogies.org/>

Funding for Good. What are Evaluation Methods? <https://fundingforgood.org/what-are-evaluation-methods/#:~:text=The%20three%20main%20types%20of,evaluations%20analyze%20strengths%20and%20weaknesses.>

Global Education Evidence Advisory Panel. (2020). Cost-effective approaches to improve global learning: What does recent evidence tell use are “smart buys” for improving learning in low- and middle-income countries? UK Foreign, Commonwealth and Development Office, World Bank, and Building Evidence in Education (BE2) Group.

Hallinger, P., & Heck, R. H. (1996). The principal’s role in school effectiveness: An assessment of methodological progress, 1980-1995. In K. Leithwood, J. Chapman, D. Corson, P. Hallinger, & A. Hart (Eds.), *International handbook of educational leadership and administration* (pp. 723-783). The Netherlands: Kluwer Academic Publishers.

Kets – de Vries, M.F.R., Florent-Treacy, E. & Korotov, K. (2013). *Psychodynamic Issues in Organizational Leadership*. Hobokon: Wiley-Blackwell.

Kotter, J.P. (1996). *Leading change*. Brighton: Harvard Business School Publishing.

Leithwood, K., Jantzi, D. (2000). The effects of transformation leadership on student engagement with school, *Journal of Educational Administration*, 38, 2, 112-129.

Macmillan, B. (2018). *An Exploration of Resistance to Change in Organisations: Multi-dimensional, Problematizing Research*. Presentation at Sheffield Business School 2018 Doctoral Conference, Sheffield. Conference slides retrieved from: macmillanbeverley@gmail.com

Mapp, K. L. & Bergman, E. (2019). *Dual capacity-building framework for family-school partnerships (Version 2)*. Retrieved from: www.dualcapacity.org

Massachusetts Department of Elementary and Secondary Education (n.d.), *Analyzing District or School Planning Practices and Culture: SWOT Analysis*, <https://www.framingham.k12.ma.us/cms/lib/MA01907569/Centricity/Domain/81/2019-2020/09.23.20%20Goals%20Workshop/DESE%20Planning%20for%20Success%20Resources.pdf>

MENTEP project. TET - SAT. Technology-Enhanced Teaching - Self Assessment Tool <http://mentep.cti.gr/tet-sat>

Michelman, P. (2007). *Overcoming Resistance to Change*. Harvard Business Review. Retrieved from <http://web.a.ebscohost.com.lcproxy.shu.ac.uk/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=3e3397a3-2de1-419a-9358-48855a0edc a0%40sessionmgr4007&vid=1&hid=4214>

Mintzberg, H. (1978). *The structuring of Organizations*. London: Pearson Education.

Mintzberg, H. (1978). *The structuring of Organizations*. London: Pearson Education.

Oreg, S. (2006). Personality, context and resistance to organizational change, *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 15(1), 73-101. doi:10.1080/13594320500451247

Polliani, G. (2014). Quality and innovation: two key words for the school of change. Retrieved from <http://q4i-schools.eu>

Salamon, E., Verboon, F. (2020) The use of digital tools in teaching and learning entrepreneurial skills and competences, EEPN Project, <https://educationpolicynetwork.eu/>

Senge, P.M. (2006). *The fifth discipline of. The art & practice of the learning organisation*. Colchester: The Random House Books.

Strong, E. K. (1925) "Theories of Selling". *Journal of Applied Psychology*, 9, 75-86.

Szelenyi, I. (2016). Weber's theory of domination and post-communist capitalisms. *Theory and society*, 45 (1), 1-24. <https://doi.org/10.1007/s11186-015-9263-6>

Taplin, D. H., Clark, H., Collins, E., & Colby, D. C. (2013). *Theory of change. Technical papers: a series of papers to support development of theories of change based on practice in the field*. ActKnowledge, New York, NY, USA.

Verboon, F., de Kroon, S. & Salamon, E. (2021) *New Educational Model Enabling Social Innovation Skills development (NEMESIS) project, D1.5 Engagement and organisational change model* www.NEMESIS-edu.eu

Waddell, D., & Sohal, S. (1998). Resistance: a constructive tool for change management, *Management Decision*, 36/8 543-548 MCB University Press, ISSN 0025-1747

Wedell, G. (2017). *Change Management Model Guide*. Retrieved from <https://changeactivation.com/change-management-models/>